

PRENUMERATA

Kurjera Warszawskiego
wraz z dodatkiem porannym:
W Warszawie: rocznie
rs. 9, półrocznie rs. 4 kop. 50,
kwartalnie rs. 2 kop. 25, miesię-
cznie kop. 75.
Za odnośnienie do domu dopłaca
się miesięcznie kop. 5.
**Na prowincji i w Cesar-
stwie:** rocznie rs. 12, półrocznie
rs. 6, kwartalnie rs. 3, miesię-
cznie rs. 1.
Za granicą: miesięcznie
rs. 1 kop. 50.
Numer pojedynczy bez doda-
tku kop. 5; dodatek poranny
kop. 3.

KURJER WARSZAWSKI.

wychodzi w dni powszednie wieczorem, w niedziele i święta zrana, a nadto wychodzą
stałe w dni powszednie, z wyjątkiem dni poświęconych, dodatki poranne.

ROK SIEDMDZIESIĄTY DRUGI.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor *Kurjera Warszawskiego* codziennie od godziny 8-jej rano do 8-jej
wieczorem, w niedziele i święta od godziny 10-jej rano do 1-jej po południu.

**Redakcja, Administracja i Drukarnia: Plac Teatralny nr. 9. — Telefon Redakcji 268. — Telefon Administr. 517.
W Łodzi kantor własny, Piotrkowska 7/281, telefonu nr. 313.**

OGŁOSZENIA.

Reklamy: za jeden wiersz,
garmontowy albo jego miejsce,
pierwszy raz 25 kop. każdy na-
stępny raz kop. 20.
Nekrologja: za wiersz 15 kop.
Zwyczajne ogłoszenia: za
jeden wiersz petitowy albo jego
miejsce pierwszy raz 10 kop.,
każdy następny raz 8 kop.
Małe ogłoszenia: za jeden my-
raz po 2 kop. każdy raz, ogłosze-
nie minimum 20 kop.
Nadesłane: za jeden wiersz
garmontowy rs. 1.
Ogłoszenia do *Kurjera* przy-
mnie także Biuro Rajchmana i
Frendlera, ulica Senatorska.

— W dniu jutrzejszym, o godzinie 9-jej zrana, w kapli-
cy Matki Bożkiej Częstochowskiej w kościele św. Ducha
(po-paulińskim) odprawiona będzie ku Jej czci uroczysta
wotywa.

— W kościele św. Jacka (po-dominikańskim) jutro,
o godzinie 9-jej zrana, odprawiona zostanie przed ołtarzem
Matki Bożkiej Różańcowej uroczysta wotywa na intencję
braci i sióstr bractwa Różańca św.

— Jutro, o godzinie 9-jej zrana, w kościele św. Anny
(po-bernardyńskim) odprawiona zostanie solenna wotywa
z wystawieniem N. Sakramentu w monstrancji i procesją
na intencję arcybractwa czci Niepokalanego Serca N. Pan-
ny Marji.

— W tymże kościele jutro, jako w pierwszą so-
botę rozpoczętego miesiąca, odprawiona będzie o godzinie
10-jej zrana msza św. żałobna z odśpiewaniem psalmu *de
profundis* za dusze zmarłych członków arcybractwa czci
Niepokalanego Serca N. Panny Marji.

— Jutro, z powodu pierwszej soboty rozpoczętego
miesiąca, w kościele Opieki św. Józefa (panien wizytek)
odprawione będzie przedpołudniowe nabożeństwo z wysta-
wieniem N. Sakramentu w puszcze na intencję bractwa ma-
tek chrześcijańskich.

PRZEGLĄD POLITYCZNY.

We wtorek obradowała w Pradze czeskiej konfe-
rencia delegowanych posłów czeskich ze wszystkich
trzech „krajów korony św. Wacława”, a mianowicie:
Czech, Moraw i Szląska. Reprezentowane były
wszystkie trzy stronnictwa, na jakie obóz narodowy
się dzieli: szlachta feudalna, staro—i młodoczesi.
Z Czech przybyło siedmiu delegatów kurji szlache-
ckiej, siedmiu młodoczesów i pięciu staroczechów,
z Moraw jeden przedstawiciel kurji szlacheckiej,
2-ch młodo—i czterech staroczechów, wreszcie dwóch
posłów szląskich.

Dzienniki czeskie nie są zadowolone z przebiegu i
wyniku tego pierwszego zjednoczenia się wszystkich
stronnictw tamtejszych, ponieważ kilkogodzinne go-
rące rozprawy nie doprowadziły do zasadniczego

zbliżenia kierunków i skończyły się na formalnem
uznaniu starego programu, eo do którego nie było
żadnej wątpliwości i przedtem. Przyjęta przez konfe-
rencyę rezolucja Biegiera wymienia wszystkie tra-
dycyjne postulaty Czechów: uznanie prawa history-
cznego, t. j. państwowej niezawisłości zjednoczonych
krajów korony św. Wacława na wzór węgierski
z własnem odpowiedzialnem ministerjum w Pradze
czeskiej i z koronacją cesarza na króla czeskiego; da-
lej ściśle przeprowadzenie zasady równouprawnienia
z ludnością niemiecką, rozpanoszoną na starych ni-
wach czeskich i kokietującą jeszcze tu i owdzie (jak
np. w Reichenbergu) ze swą ojczyzną wielkoniemie-
cką, o którą tylko odległa, a wreszcie szerszy roz-
wój autonomji. Ten ostatni punkt stanowi prawie
zbyteczny dodatek wobec punktu pierwszego, któ-
ry—gdyby go wprowadzono w życie—zastąpiłby
dualizm dzisiejszy w Austrii trjalizmem.

Są to szerokie idee i plany, ale dla akademickie-
go, teoretycznego wyrażenia ich nie warto było, jak
utrzymują *Narodni listy*, aranżować osobnej konfe-
rencyi, gdyż tkwią one zapisane w sercach każdego
czecha i niema tam dzisiaj poważnego polityka, któ-
ryby ich w zasadzie nie uznawał. Pod tym wzglę-
dem książę Karol Szwarcenberg nie różni się w zda-
niu z Gregami.

Jeżeli różnice poglądów istnieją i jeżeli na konfe-
rencyi zarysowały się dosadniej, to dotyczą one takty-
ki politycznej, metody postępowania, zmierzającej
do urzeczywistnienia owych ideałów czeskich. Gdy-
by co do owej taktyki przyszło na konferencji prak-
skiej do porozumienia, zwycięstwo byłoby zupełnem.
Ale kilkogodzinne rozprawy dowiodły przeciwnie,
że wszystkie trzy stronnictwa narodowe w Czechach
różnią się bardzo silnie w wyborze środków, propo-
nowanych celem wprowadzenia w życie wspólnego
programu.

Młodoczesi zamierzają osiągnąć go w drodze rady-
kalnej, bezwzględnej opozycji przeciw hr. Taaffemu,
staroczesi, a z nimi szlachta feudalna, są zdania, że
praktyczne owoce rozpoczętej akcji dadzą się wy-

wależyć tylko na drodze ściśle parlamentarnej,
a mianowicie przez odrestaurowanie dawnej, roz-
pręglej dziś większości autonomicznej w parlamen-
cie wspólnym Przedlitawji. Większość ta skutkiem
usunięcia się Czechów z klubu hr. Hoheuwartha ru-
nęła ku wielkiej pociesze Niemców, którzy wypełnili
skwapliwie lukę, otwartą skutkiem secesji radykali-
stów młodoczeskich, i podali hr. Taaffemu rękę do
pojednania.

Hr. Taaffe rękę przyjął, pragnąc *coûte que coûte* za-
pewnić sobie i nadal większość rządową w radzie
państwa. Od chwili powołania do gabinetu hr. Kuen-
burga, przedstawiciela zjednoczonej lewicy niemie-
ko-liberalnej, zmieniła się sytuacja parlamentarna i
polityczna rdzenie na niekorzyść Czechów, jak
świadcza—pomiędzy wieloma innymi zjawiskami—
świeżo dokonane nominacje 21 parów, w których
liczbie znajduje się przeważna część wybitnych przed-
stawicieli lewicy niemieckiej, jak baron Eichhof,
prof. Exner, prof. Ludwig, baron Leitenberger, Gom-
perz i inni. Staroczesi chcą ratować sytuację przez
zbliżenie się do rządu, któremu stają w drodze mło-
doczesi ze swym sztandarem radykalnym. Szkoda,
że konferencja praska nie przeskleiła tych szer-
kich przepaści, dzielących stronnictwa czeskie. Niem-
cy cieszą się, przewidując jałowy wynik konfe-
rencyi.

W monachijskiej *Allgemeine Ztg.*, utrzymującej
poufne związki z Warcinem bismarkowskim, ogłoszo-
no znowu parę zakulisowych szczegółów o pobudkach
ustąpienia posła pruskiego przy Watykanie, p. Schloet-
tzera. W artykule owym zaprzeczają kateorycznie,
jakoby p. Schloetzer dał się zaszkoczyć encykliką pa-
pieską z d. 16-go lutego 1892-go r., poświęconą poje-
dnaniu się kościoła z republikańską formą rządu we
Francji.

Encyklika—utrzymuje *Allgemeine Zeitung*—powi-
tano w Berlinie z zadowoleniem. Przykładając się
do utrwalenia Rzeczypospolitej we Francji, pomagała
Papieżowi ręką i nogą pokoju europejskiego, zaraze-
względem wszelako zrzeka się swojej własnej dotychczasowej

Z dekoracyj Paryża.

Miasto, które zdaleka, z okien wagonu czy z wie-
ży *Notre Dame* lub *Panteonu*, przedstawia się ja-
ko wielkie zbiorowisko jednostajnych domów, uroz-
maicone tylko gdzie indziej niezbyt wyskakującymi
gmachami, a zblizka jest wspaniałym muzeum arcy-
dzieł architektury, rzeźby i dekoracyi artystycznej,
nie może, nie powinno mieć *Wieży Eifel*. Dobrze to
dla Nowego Jorku, Filadelfji, Chicago, Bostonu, do-
bre to dla Berlina nawet, który, po za pomnikiem
swojego *Fritza* przez Raucha, nie ma ani jednego
głównego, ani jednej rzeźby, ani jednej fontanny przy-
gmaczu, ani jednej udekorowanej, dobre to dla każdego miasta,
w którym dworce kolejowe i hale, zbudowane z że-
laza i szkła, są jedynymi dziełami sztuki budowni-
czej,—ale nie dla Paryża, który mieści w sobie tyle
rzeczy godnych widzenia pod względem artysty-
cznym, że nań tylko zblizka patrzeć można i trzeba.
Wieża Eifel zdaleka nie razi. Jest to sobie coś
niejasnego, coś niewyraźnie wystrzelającego w górę,
coś mglistego, coś, co się na daną odległość nie tłumaczy
wcale. Im jednak przychodzi się bliżej, tem
oko jest bardziej zdziwione, przerażone. Co za po-
treba wyprowadzania w górę takiej masy żelaza?
Czy dla tego, aby kilku spleenowatych anglików
w kraciastem ubraniu zjadło śniadanie na najwyż-
szem piętrze, z którego nie widać Paryża, czy też
dlatego, aby na wierzchu ustawić lampę elektryczną,
któraby wieczorem licho udawała dość dużą gwiaz-
dę, mieniącą się kilkoma barwami? Nie to za mało
na te miljonowe koszty i na to spaczenie dekoracyj-
ności Paryża.

A przytem, może to zbudowane według wszelkich

prawideł inżynierskiej sztuki, ale jakże nędznie, pry-
mitywnie wyglądają te krzywe podpory, te łuki or-
dynarne, od razu łukowato wychodzące z ziemi, na
których wspiera się wieża! Żadnego artyzmu, żadne-
go nawet udawania jakiegoś dzieła piękna: nie, tyl-
ko masa żelaza, która przeraża swoim ogromem i od-
stręcza swoją bezsensownością. Istotnie, amerykań-
ska sztuka, którą paryżanie, dla honoru miasta,
w czasie przyszłej wystawy powinni efektownie, po
amerykańsku, zwalić. Podobno, gdyby ta masa żela-
za pewnego pięknego poranku runęła, nie byłoby ani
jednego domu w Paryżu, któryby się nie zarysował,
nie mówiąc już, że w całej dzielnicy wszystkieby
poszły w gruzy. I to wszystko dla tego, że komus
przyszł niewfortunny pomysł wyprowadzenia w gó-
rę olbrzymiego ciężaru, który zblizka wcale nie wy-
daje się lekkim, co przemawiałoby choć trochę na
korzyść inżynierskiej sztuki. Zresztą wszystko jed-
no: *Wieża Eifel* może być nawet dobrze i pewno
zbudowana ale nie jest w stylu Paryża, i byłoby
rzeczą bardzo zrozumiałą, gdyby jakiemuś nowemu
Courbetowi, i to wcale po za ogólnie destrukcyj-
nymi instynktami, przyszło do głowy oswobodzić mia-
sto nawskróś artystyczne od rzeczy nawskróś niear-
tystycznej.

Aż nie chce się swoim oczom wierzyć!... Tuż obok,
bo o kilkadziesiąt zaledwie kroków, wnosi się arcy-
dzieło skazane na zagładę.

Jest to owa sławna fontanna Juljusza Coutan,
która prowizorycznie wykonana z gipsu czy cemen-
tu musi rozwiać się na powietrzu, rozleść na deszczu.
Co za życie, co za ruch na tej łodzi *Postępu*, która
śmiało płynie w dal, przewracając wszystko, po bo-
kach, co nie jest w niej, co nie jest z nią. Lecz, czy
można zastanawiać się dłużej nad rzeczą, która nie
ma istnieć, a raczej, która ma nie istnieć? Jeszcze
rok, dwa, a po dziele zostanie się tylko wspomnienie

w pamięci tych, którzy od niego doznali wielkiego
wrażenia „Postępu”, symbolicznie, a jednak jasno
wyrażonego w sztuce.

Na szczęście w Paryżu odbiera się tyle wrażeń
artystycznych w zakresie rzeźby, iż nad ruiną jedno-
go dzieła długo smuć się nie można.

Naturalnie, gdyby *Triumf Rzeczypospolitej* naj-
świetniejszego dziś rzeźbiarza Dalou, był już gotów,
należałoby zacząć od *Placu de la Nation*, gdzie on
wkrótce stanie, ponieważ w tej olbrzymiej grupie są
skondensowane wszystkie cechy dzisiejszej rzeźby
francuskiej. Będzie to, o ile z pomysłu sądzić mo-
żna, jedyne uplastycznienie w marmurze, czy brzo-
dzie dzisiejszej *Rzeczypospolitej*, w dzisiejszem pojęciu,
z dzisiejszym charakterem, w dzisiejszym stylu. Bo
niech kto co chce mówi, niech wykonanie, modelowa-
nie, słowem technika będzie arcydziełem, to te wszyst-
kie boginie nagie, czy też w chlamidach i frygijskich
czapkach na głowie, które Paryż co rok prawie na in-
nym placu stawia, nie nie wyrażają. I jak *Wieża
Eifel*, z całą swoją amerykańskością pomysłu, nie
jest w stylu Paryża, tak te wszystkie spokojne,
a w rzeczywistości nudne i sztywne Junony czy Mi-
nerwy greckie nie są w stylu życia dzisiejszego,
a tem mniej jeszcze w stylu dzisiejszej Rzeczypospo-
litej francuskiej, którą o wszystko, byle tylko nie
o spokój w zewnętrznej formie i w wewnętrznym
nastroju, pomówić można.

Jest to jednak coś wrodzonego, coś dziedzicznie
przechowanego we krwi, czy w mózgu Francuzów, że
oni dla tej starej, a często nawet przestarzałej formy
klasyckiej mają swojego rodzaju synowski respekt.
Z wyjątkiem jednego Dalou, któremu przyszedł
genjalny pomysł przedstawienia *Triumfu Rzeczypos-
politej*, a więc idei dzisiejszej, żaden z rzeźbiarzy
francuskich nie jest w stanie, kto wie? może nawet
nie śmie pomyśleć *Rzeczypospolitej* inaczej, jak pod

sily, jako rzecznik i obrońca legitymizmu monarchicznego w Europie. Krok Leona XIII-go miał na celu wytworzenie sobie wpływu we Francji; przyczyną tego zwrotu szukać należy w tem poczuciu, które kilkakrotnie w ostatnich latach nasunęło mu na usta wyznaczenie: Brakuje mi Bismarka! (*Mi manca Bismark!*) P. Schloetzer wiedział o tem bardzo dobrze i należycie informował o tych uczuciach Papieża w Berlinie. *Si non è vero è ben trovato!*

Kampanja wyborcza we Włoszech ukształtowała się ku szerszemu zadowoleniu dzisiejszego rządu. Jego polityka zewnętrzna i gospodarczo-finansowa znalazła powszechny poklask. Mowy kandydackie brzmią gorącymi pochwałami dla programu p. Giolittiego, który streszcza się w kilku słowach: trójprzymierze, nietykliwość armji, oszczędność, reforma administracji, równowaga w budżecie. Skrajna, irredentystyczna opozycja tak ucieszyła się, jak gdyby jej nie było. Bankructwo tej mętnej i jałowej partji zdaje się być zupełnem. Crispi i Zanardelli stoją po stronie rządu: przeciw niemu są tylko Nicotera (z osobistych pobudek) i Tajani, który w swej mowie wyborczej zadebiutował z żądaniem zniesienia instytucji — sądów przysięgłych! *Plaudite civis.*

Br. Z.

Występy Sary Bernhardt.

VI.

„Właściciel kuźnic.”

Pożegnała Sara Bernhardt Warszawę Klarą de Beaulieu we „Właścicielu kuźnic”. Rolę tę artystka grywała tylko w Ameryce i to od biedy, kiedy już nie innego pod ręką nie było. Zdaje się, że i u nas przydarzył się ten sam wypadek i w pośpiechu przed odjazdem dano nam za grube pieniądze bardzo marnie przedstawienie sztuki źle wypróbowanej, a nawet nie dobrze umianej przez artystów, co nawiasem mówiąc, bardzo rzadko się przytrafia francuzom, Niemcom i Włochom, nawet w trupach prowinejonalnych.

Komedja Ohneta takie ma szczęście do publiczności, taką popularność wyrobiła sobie wszędzie, że trudno walczyć z tym „przeciętnym gustem”, o którym słusznie powiada baron de Préfonds w drugim akcie tegoż „Właściciela kuźnic”, że będzie miał na pewno zawsze większość za sobą. Ta komedja, to właśnie ten pośredni kieruneczek przyszłej gazety papy Moulinet.

Komplimenty, wyrazy uznania i pełne szacunku ukłony, rozdziela w tej sztuce najbanalniejszy z dramaturgów francuzkich na wszystkie strony.

Arystokracja! on cenil wysoko arystokrację rodową i pieniężną, a jakże! dobrze poszukawszy, nawet wzmianka o wojnach krzyżowych znajdzie się w komedji.

Postęp, wiedza, młody margrabia małą mówkę na ich cześć nam wypowiedział... I demokrację ktoś tam wysławia i nawet kwestję robotniczą w patryarchal-

ny sposób rozwiązuje. Jest wszystkiego potrosze we „Właścicielu kuźnic”, wystarczy na poglaskanie ambicji różnych warstw towarzyskich, z jakich się publiczność teatralna składa. A na tem tle dla tej obłudnej filisterskiej publiczności dobiera się temat drastyczny w formy zdawkowej moralności mieszczańskiej przybrany.

Boć w rezultacie o co tu chodzi przez całe pięć aktów? O to, czy Filip Derbly będzie wykonywał swoje prawa małżeńskie czy nie i czy Klara zostanie faktycznie jego żoną, upokarzając się aż do żądania tego, czego mu po ślubie odmówiła. Ściśle biorąc, stosunek tych dwojga ludzi połączonych w małżeństwo legalne jest komiczny i trywialny, boć w rezultacie mężczyzna wygląda tu na Józefa, który ma wielką ochotę stracić piasek, ale wyczekuje, żeby mu go zdarła własna żona, którą gwałtem pecha do roli Putyfarowej.

Strojenie tego dzielnego kowala w jakieś obłudne pozory ekliwego sentymentalizmu jest, jak owa sprytnie wyszukana forma salonowych zabawiaczy, którzy umieją skandaliczną historję opowiedzieć dwuznacznikami, bez użycia wyrazów nieprzyzwoitych. Drastycznej awanturki, opowiedzianej nie jaskrawo, zręcznie i dowcipnie, słuchają z pobłażliwym uśmiechem nawet świętoszki w salonie. Pociąga ona i nęci, jak owoc zakazany, i w tem też leży całe powodzenie „Właściciela kuźnic”, że autor utrafił w skłonności obłudne mas, przebijając treść, żywcem z Bokkajusza poczerpniętą, w suknie salonowego konwensansu. W ten sposób „Właściciel kuźnic” stał się komedją, ponętą dla amatorów pieprzu i drażliwych sytuacji, a przytem przyzwoitą, gdy to przecie kwestja o legalną miłość między małżonkami.

Trudno zaprzeczyć, że i tutaj bardzo zręcznym jest autor, który przy jednym ogniu upiekł dwie pieczenie i znowu pośrednim kieruneczkiem obłudzie towarzyskiej dogodził.

Prawdy uczuć, choćby nawet zmysłowych porywów hamowanej namiętności Derblay'a, rodzących się pragnień Klary, niema w tej sztuce za pół grosza. Zastępuje to wszystko akcja dość ożywiona i szereg wypadków wszystkich takich sobie zwykłych, przeciętnych, które nie wzruszają, ale zajmują, nie zmuszając do myślenia, ani nawet do wyteżenia uwagi. Ot sobie, taka powieść djalogowana, utwór miernej wartości, miernego pisarza, która w miernym umyśle miernie wywoła wrażenie.

I właśnie dla tej swojej miernoty, dlatego, że z całego utworu ani jedna myśl wyższa, świeża, oryginalna nie strzeli, ani jeden wyraz szczerością uczucia serca słuchacza nie pociągnie, konwencjonalizm sztuki trafia do konwencjonalnego gustu publiczności.

Przytem „Właściciel kuźnic” pod względem scenicznym jest wcale nieźle wykonaną robotą przez autora, znającego teatr i umiejącego pisać dobre role dla aktorów.

Filip i Klara mają dobre role, w których z amiat psychologii autor dał im sytuację. Takie sytuacje można grać rozmaicie, dopełniać je i wzbogacać własnymi pomysłami, zszywać i łączyć z sobą we-

uświęconą, akademicką formą kobiety wyglądającej i noszącej się z grecka. Naturalnie nie jest to owo niemieckie, bezduszne i grube kopjowanie antyków, czasem nawet karykaturalnie śmieszne, jak owa bogini zwycięstwa w długiej niby powiewnej sukni na *Siegessattle* w Berlinie, ale zawsze czuć w tem banalność pomysłu, brak indywidualności artysty nowoczesnego, brak nowoczesności.

Zresztą kobieta naga, czy półnaga, z odkrytą głową, czy w frygijskiej czapce, z dziwą w rękę czy z lwem u nóg, spokojnie uśmiechnięta czy dumnie patrząca, nie jest, nie może być wyrazem dzisiejszej, lak różnej, tak nieliczącej z dawną, tak odrębną formy życia społecznego, politycznego i artystycznego Francji. Ze kobieta tam alegorycznie i wprost dużo form życia tłumaczyć może, to inna rzecz, ale nie jest ona symbolem rzeczypospolitej rozwiniętej w tyłu kierunkach, rozprysniętej na tyle szczegółów, dążącej do tyłu celów, podejmującej tyle hasel, mającej się tyłu środków, rzucającej się w tyle wirów, zwyciężającej tyle trudności, działającej dla całych pokoleń, dla całej ludzkości. Zresztą kobieta nigdzie, a więc i we Francji — chyba może w Niemczech, bo tam wszystko jest możliwe — nie wnosi do życia spokoju. Jakże więc chcieć, aby spokojna, akademicka czy klasyczna figura kobieca, która dzisiejszej nawet kobiety, a zwłaszcza dzisiejszej kobiecości nie wyraża, mogła wyrażać sama przez się formę idei daleko po za kobietę i kobiecość wybiegającej? I dlatego też, przechodząc koło tych nowych pań, stojących spokojnie w klasycznych szatach i pozach na placach przed wystawą jedną i drugą, przed *instytutem czterdziestu nieśmiertelnych*, a nawet na samym *Placu Rzeczypospolitej* (dawniej *Chateau d'Eau*) uchyla się mimowoli, lecz obojętnie kapelusza, jak przed świątynią, czy kaplicą jakiegось innego dawnego kultu i idzie się dalej. Żadnego interesu, więc żadnego usza-

nowania, choćby twórcą której z nich największej był Morice i choćby ona była otoczona, jak na *placu Rzeczypospolitej*, aż trzema innymi figurami alegorycznymi: *Wolności*, *Równości* i *Braterstwa*.

To też prawdziwymi pomnikami rzeczypospolitej francuzkiej są nie oddzielne spokojne postaci, wysnute z tradycji klasycznej, ale te dwie grupy, ten *Postęp* Contan'a i ten *Triumf* Dalou, korona sztuki, która od Puget'a (*Milon z Krotony*), poprzez Houdon'a (pomnik *Voltaire'a*), Rude'a (*Marsyljanka* na *Łuku triumfalnym*) i pomnik marszałka Ney'a) i Carpeaux (*Taniec* przy operze i *Flora* na Louvrze) rozwijała i rozwijała trzy wielkie cechy dzisiejszej rzeźby francuzkiej, w ogóle rzeźby dzisiejszej, życie, ruch, wyraz, nie mówiąc już o indywidualności artysty w pojmowaniu przedmiotu i o mistrzostwie w technice.

Było tego wprawdzie już trochę w Grecji z czasów upadku sztuki, jak to widać w grupie *Laokoona*, ale prawdziwy zwrot w tym kierunku zaczyna się wyraźniej dopiero z mistrzami odrodzenia: Donatello, Michał Anioł, Della Robbia, a przewagę bierze ostatecznie nad tak zwaną klasyczną formą dopiero w naszych czasach.

Nie wylacza to jednak u francuzów poczucia formy. Starają się oni wciąż trzymać swój temperament na wodzy, wskutek czego swoje idee, wrażenia czy wzruszenia oblekają zewnątrz w szatę klasycznej powagi.

Taki Gérôme, który dziś więcej już interesuje i interesuje się rzeźbą, niż malarstwem, nie waha się cofać do klasycyzmu w najświetniejszej jego formie, do rzeźby polichromicznej, do mieszanja kości słoniowej z metalami, i daje trzy dzieła, które po za materiałem przypominają archaiczną sztukę grecką. Jego *Tanagra*, umysłowanie lubieżności i zniewieściłości Azji Mniejszej, mimo całą sztywność w do-

ług własnego pojęcia aktora, a zawsze będzie do brze, o ile aktor jest inteligentny.

Filipów Derblay widziałem pewno parę tuzinów, licząc w tem gości i debutantów na scenie warszawskiej. Margrabianek trochę mniej, ale zawsze z dziecięcby się zebrało, licząc w to i Jane Hading, twórczynię roli w Paryżu, i wczoraj Sarę Bernhardt ostatnią. Nie trzeba też zapominać, że p. Marcellówna rolę Klary do najlepszych w swoim repertuarze liczy. Ze wszystkich tych artystów, między którymi przecięć byli i wybitni bardzo, nikt mi silniejszego wrażenia nie zostawił, takiego, żebym go sobie mógł do pamięci przywołać, gdy o tej sztuce myślę lub pisać muszę. Bogiem a prawdą może p. Marcellówna jedna najwięcej w Klarę wkłada zapala, namiętności i swego nerwowego temperamentu.

Sara Bernhardt dała mi w „Właścicielu kuźnic” kilka ślicznych szczegółów w akcie trzecim: dreszczu jaki nią wstrząsa, gdy jej mąż naszyjnik zapina, lub gdy drga pod jego zimnym pocałunkiem, doskonały ton nawpół sarkastyczny w rozmowie z księciem de Bligny, choć w scenie z Athenais powtórzyła prawie zupełnie stopniowanie rozdrażnienia nerwowego z Frou-Frou. Nawet szarpanie tutaj kwiatu z darcieciem chustki w tamtej komedji przedstawiało wielkie podobieństwo.

Po za tem Sara Bernhardt była sobą, to znaczy że przyniosła do roli swój wdzięk, głos, wszystkie dane wrodzone i rutynę wielkiej artystki. Ale oprócz tego, co pociąga zawsze i bezwzględnie przy każdym ukazaniu się jej na scenie, we „Właścicielu kuźnic” nie dopatrzyłem nic takiego, coby usprawiedliwiało wybór tej roli na popis dla pierwszej europejskiej artystki i to jeszcze za tak drogie pieniądze, jakie nam tu za nią płacić kazano.

Pisałem już przy „Kleopatrze” o tym złym wyborze sztuk i ról na eksport, a „Właściciel kuźnic” jednym więcej nabytkiem sztuki miernej wartości repertuar Sary Bernhardt powiększył. Doprawdy, zadanie nie warte takiego talentu i takiej artystki.

Występy Sary Bernhardt nie przejdą pewno bez wpływu i na nasz teatr. O ujemnych rezultatach wyszlamowania kieszeni publiczności nie mówię, bo to kwestja finansowa, która do mnie nie należy. Chodzi o korzyści, jakieby nasza sztuka aktorska wyciągnąć ze wzoru wielkiej artystki mogła.

Wiele rzeczy nasuwa mi się pod pióro w tym kierunku. Odkładając je do zdarzonej sposobności, dziś tylko, póki świeżo rzecz mamy w pamięci, wskazałbym młodszym kolegom i koleżankom w zawodzie Sary Bernhardt dwa główne przymioty jej gry: prostotę i naturalność nawet w patetycznej deklamacji i jasność frazowania przy dykcji tak wyrazistej, że ani jeden dźwięk nie ginie dla publiczności.

Osiągnięcie tej wyrazistości dykcji jest jeszcze trudniejsze po francuzku, niż w każdym innym języku, z powodu jednostajności akcentu na ostatniej sylabie, wielu dźwięków nosowych i małej ilości gardłowych. Sara Bernhardt ma swój właściwy sposób wybijania spółgłosek, szczególnie wargowych i płynnych. Mówiąc szybko, pomimo to zgłoski zaczyna-

zie, żyje. *Bellona*, posąg naturalnej wielkości z brązu, srebra, złota i kości słoniowej, zadziwia energją w pojęciu i doskonałością wykonania. W zbroi z laski błyszczącej, wspięta na palcach, z oczami iskrzącymi się, z ustami otwartymi w krzyku, z wargami czerwonemi, które się wyraźnie odrzynają od białych zębów, jest zarazem straszną i piękną, poważną a dziwną. Twarz, ramiona i ręce są cięte w kości słoniowej; szata, ciężka i fałdowana niespokojnie, jest z brązu i ze srebra; oczy, nadmiernie otwarte, zawdzięczają swoje przeraźliwe, zimne spojrzenie kryształowi i szmaragdowi, z których są zrobione.

Podobno na tę figurę wydał Gérôme 80,000 franków. Można ztąd wnosić, ile musiały kosztować te posągi ze złota i kości słoniowej, które, jak Minerwa, miały dwanaście stóp wysokości. „Ale nie krzyczymy — mówi któryś z krytyków — przeciwko takim szaleństwom. Były one warte tyle przynajmniej co *Wieża Eifel*.”

Inne dzieło tegoż artysty, *Pygmaljon* i *Galatea*, z marmuru kolorowanego, jest mniej interesujące.

Lecz taki zwrot umysłny do klasycyzmu, — a nawet archaizmu nie jest bynajmniej ogólnym. Gérôme pod tym względem stanowi wyjątek i w zainteresowaniu się jego robotami jest więcej ciekawości archeologów, niż zachwytu wielbicieli sztuki.

A zachwycać się jest tu na prawdę czem, tyle w ostatnich czasach przybyło nowych posągów, pomników, grup. Nie licząc tych drobiazgów przeslicznych i portretów znakomitych, które co rok z Salonu rozchodzą się po rozmaitych muzeach, salonach i buduarach, wszystkie place Paryża, ogrody publiczne i fontanny pałaców przybrały inną fizjognomję dzięki najróżnorodniejszemu dekoracjom rzeźbiarskim.

(D. n.)

Antoni Sygietyński.

jace się od tych liter akcentuje, a nawet przeciaga. Nie zapomina ona o tem nawet w najgwałtowniejszych wybuchach, czy przy szepcie, który ma doskonale wyrobiony, i to sprawia właśnie, że ją tak doskonale słyszeć i rozumieć można. U nas Królikowski, mistrz deklamacji, wybijał głównie dźwięki szczytne, a Żółkowski, który mówił zawsze powolnie, akcentował bardzo dobitnie nosowe *a* i *ę*. Nie narzucam tu nikomu z artystów naszej sceny środków ogólnych do wyrażenia dykcji, bo te, byle z naturą języka zgodne, każdy sam dla siebie właściwe znaleźć może. Chodzi tylko o to, żeby dykcja była wyraźna, nawet wtedy gdy się mówi głosem przytłumionym, w czem Sara Bernhardt za doskonały przykład posłużyć może.

Kazimierz Zalewski.

PRZEDSTAWIENIA KONKURSOWE.

W nadchodzącą niedzielę teatr Rozmaitości kończy drugą serję przedstawień konkursowych „Flirtu”, odegranego ogółem 11 razy.

Powodzenie kasowe tej komedji—niezaprzeczone: na każde przedstawienie teatr literalnia był wykupiony.

Po niedzieli „Flirt” na czas dłuższy schodzi z repertuaru, ustępując miejsca komedji 5-aktowej „Szare życie”, której reprezentacja pierwsza naznaczona na d. 7-my b. m., to jest w nadchodzący poniedziałek.

Bilety na drugą komedję konkursową nabywać można od dziś w kasie zamawiań.

Przytoczyliśmy już kilka szczegółów, charakteryzujących „Szare życie”, obecnie dla bliższego zapoznania czytelników z personelem komedji i obsadą ról powtarzamy z afisza dane następujące:

Zielski	p. Leszczyński.
Zielska, żona	p. Niewiarowska
Zofja (.	p. Barszczewska
Janina (dzieci	p. Czakówna
Wiesław (.	p. Nowicki
Dąbkowski	p. Ostrowski
Dąbkowska, żona	p. Borkowska
Jadwiga, córka	p. Trapszówna
Mrzański	p. Rapaeki
Zygmunt, syn	p. Kotarbiński
Retrykowska	p. Ostrowska
Misio (dzieci	p. Jagielski
Dysio (.	p. Owerło
Gościński	p. Prażmowski
Łapski	p. Wolski
Kręciński	p. Szymanowski
Podwyżkiewicz, właściciel domu	p. Wojdałowicz
Koperkiewicz, komornik	p. Borawski
Maryanna, służąca Zielskich	p. Mirecka
Michał, stróż	p. Kruszewski
Lokaj Mrzańskiego	p. Czarnecki

W akcie pierwszym, trzecim i piątym scena przedstawia mieszkanie Zielskich, w drugim—lokal Dąbkowskich, w czwartym zaś—gabinet młodego Mrzańskiego.

Dekoracje nowe, wystawa wielce staranna.

Na pierwsze przedstawienie dziś w kasie zamówień wszystkie miejsca już wykupiono.

Z powodu ogłoszenia naszego, iż teatr łódzki wystąpił z wnioskiem powtórzenia w Łodzi warszawskich przedstawień konkursowych, od autora „Flirtu” otrzymujemy pismo następujące:

„Zgadając się z życzeniem sz. komitetu konkursowego co do przedstawienia mojej sztuki na scenie teatru łódzkiego, pozwolę sobie tylko podać z mej strony dwa małe zastrzeżenia, a mianowicie:

1) aby tantjema 10% była wypłacana od dochodu brutto, czego w ogłoszeniu nie oznaczono dokładnie, i

2) aby komitet nadzorezy teatru łódzkiego dał swoje poręczenie co do punktualnego wypłacania na przyszłość tantjemy lub też jednorazowego wynagrodzenia mojej sztuki.

Z poważaniem
autor „Flirtu”.

W wyjaśnieniu tego listu dodajemy, iż tantjema, o której mowa w punkcie 1-ym, rzecz prosta, obliczana będzie tylko od dochodu brutto, co się zaś tyczy

poręczenia ze strony komitetu nadzorezego, sądzimy, iż zastąpi je najzupełniej układ podpisany przez dyrektora teatru p. Janowskiego, zwłaszcza, że o komitecie nadzorezym teatru łódzkiego nie może tu być mowy.

Do czasu rozstrzygnięcia konkursu pośrednictwo naszej redakcji daje autorom rękojmię prawidłowej wypłaty tantjemy, co do której po rozstrzygnięciu konkursu autorowie układać się będą mogli wprost z dyrekcją teatralną.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

Now. wr. donosi, iż w departamencie lekarskim powstał projekt, aby w szpitalach dla kobiet funkcje felczerów powierzane były wyłącznie kobietom. W tym celu ma być utworzonych kilka nowych szkół felczerskich dla kobiet.

Praw. wiestn. zamieszcza następujący komunikat: W r. z. w różnych gazetach europejskich, a w tej liczbie i w russkich, pojawiła się wiadomość o śmierci w San Francisco niejakiego Wilhelma Martini, po którym jakoby pozostał w Ameryce kapitał w sumie kilkudziesięciu milionów dolarów. Opierając się na tych pogłoskach, wiele osób zamieszkujących w Rosji i uznających siebie za prawnych spadkobierców zmarłego, zwracało się do konsulatu russkiego w San Francisco z prośbą, o informacje o śmierci Martini'ego i o ułatwienie im dochodzenia spadkowego. Donosząc o tem do ministerjum spraw zewnętrznych, konsulatu russki w San Francisco, zakomunikował departamentowi tegoż ministerjum oświadczenie sądu w San Francisco, zaprzeczające wszelkim pogłoskom o spadku po Martini, ponieważ według zebranych informacji, w liście ogłoszonych spadków w mieście i hrabstwie San Francisco nazwiska Martini'ego wcale niema. Departament wewnętrzny ministerjum spraw zagranicznych uważa za stosowne zawiadomić o tem publicznie i zwrócić uwagę, że tylko wiadomości urzędowe o wakujących za granicą spadkach zasługują na uwagę i że zbieranie przez konsulaty russkie informacji w sprawie spadków na zasadzie próśb osób prywatnych możliwym jest jedynie w razie dokładnego wskazania miejsca, gdzie znajduje się domniemany spadek.

Z chwilą wprowadzenia jednolitego typu wagonów towarowych, obowiązującego dla wszystkich tu-tejszych kolei i w Cesarstwie, który polega na jednokowej tarze, objętości, sile przewozowej i wymiarze, zabroniono malować wagonów dowolnymi kolorami, jak to czyniły niektóre koleje, przybierając dla taboru swego wyróżniające się od sąsiednich kolei barwy. Wszystkie wagony towarowe będą malowane jednakową barwą czerwoną z umieszczeniem w oznaczonych miejscach inicjałów kolei, numerów taboru linii i taboru towarowego w całym państwie, tary, daty oględzin technicznych i smarowania, wreszcie napisu o przeznaczeniu wagonu i cyfr dotyczących przewozu żołnierzy i koni wojskowych. Wszystkie te napisy mają się znajdować z obu stron podłużnych wagonu. Wagony firm prywatnych mogą być malowane według wzoru zatwierdzonego przez ministerjum komunikacji.

O planie miasta Warszawy, opracowywanym przez biuro kanalizacyjne, Warsz. Dniem. podaje następnne szczegóły. Roboty te wraz z niwelacją, prowadzone już od lat dziesięciu pod głównym kierownictwem inżyniera Lindleya, zbliżają się ku końcowi. Środek miasta i jego brzegi już są wprowadzone do planu, oprócz dzielnic położonych na lewym brzegu Wisły. Obecnie zdejmuje się plan Łazienek wraz z koszarami ułanów i huzarów, oraz cytadeli. Pierwszy z tych planów robi geometra Grochowicki, a drugi geometra Jeltuchowski. O dokładności planu można powziąć wyobrażenie z tego faktu, że zaznaczona na nim będzie grubość każdego drzewa. Plan wykonywa się na skalę 1/250, i będzie stanowił kwadrat o dziesięciu sążniach szerokości i wysokości. Robotami kieruje naczelnik biura pomiarowego, inżynier Lichtweiss. Najplanie zaznaczone będą zarówno istniejąca już, jak mająca się zbudować sieć kanalizacyjna. Z oryginalnego planu będą zdjęte kopie zmniejszonego formatu, które znajdą się w handlu księgarskim.

P. oberpolicmajster zauważył, że powozy prywatne i dorożki podczas przejścia parami przez środek ulic uczennie zakładow naukowych nie zatrzymują się, lecz przejeżdżając rozdzielały grupę, co może spowodować nieszczęśliwy wypadek. Poleco-

no więc, jak donosi Gaz. polic., służbie posterunkowej oraz starszym dozorcóm policyjnym, aby podobne niewłaściwości nie były dopuszczane.

Przy dokonanej rewizji w piekarniach przy ul. Krochmalnej okazały się, jak donosi Gaz. polic., następujące wykroczenia: pod nr. 24-ym naczynia brudne, piec niewybielony; pod nr. 16-ym piekarnia utrzymywana jest nader nieporządnie, należy urządzić nowy kocioł z przykrywą; pod nr. 9-ym i pod nr. 8-ym znaleziono brudy; wreszcie różne niewłaściwości pod nr.: 12, 10, 6, 7, 5-ym i 3-im. Polecono komisarzowi cyrkułu wolskiego dopilnować, aby właściciele wyluszczone nieporządki w ciągu tygodnia usunęli, w przeciwnym bowiem razie zostaną pociągnięci do odpowiedzialności sądowej i będą do nich zastosowane środki przymusowe.

Ponieważ wypadki cholery wciąż się zmniejszają, przeto, jak donosi Gaz. polic. liczba lokali izolacyjnych dla ludności żydowskiej zostaje zmniejszona. Zamiast obecnie istniejących 12, pozostawiono tylko 4, a mianowicie: pod nr. 2-im przy ulicy Stawki, pod nr. 77-ym przy ul. Solec, pod nr. 78-ym przy ul. Siennej i pod 13-ym przy ulicy Nowiniarskiej.

W dzisiejszej Gaz. polic. zamieszczono co następuje: „W hotelu Wiedeńskim, należącym do Stanisława Leskiego, zostali przez policję ujęci: poddany zagraniczny Kiedrzyński i mieszczanin Witkowski, poszukiwani o ukrywanie rs. 19,500, skradzionych obywatelowi Podgóreckiemu. Z przeprowadzonego śledztwa okazało się, że Kiedrzyński i Witkowski nie zostali po przybyciu zameldowani w hotelu Wiedeńskim, chociaż Kiedrzyńskiego zameldował utrzymujący hotel Angielski Rudolf Myllo, lubo K. tam nie mieszkał. Wskutek mego przedstawienia JE. Jenerał-Gubernator warszawski skazał Stanisława Leskiego na trzytygodniowy areszt policyjny, Myllego zaś na rs. 50 grzywien, z ostrzeżeniem, że na przyszłość, jeżeli w utrzymywanym przez niego hotelu będą wykryte podobnego rodzaju wykroczenia, wówczas zostanie wydalony za granicę. Ponieważ załatwianie formalności meldunkowych w hotelu Wiedeńskim było powierzzone Janowi Jabłońskiemu, Edwardowi Kuźmińskiemu i Juljanowi Majbaumowi, a w Angielskim Djonizemu Wiesiołowskiemu i Janowi Danowi, którzy, jak się okazuje ze śledztwa, obowiązków swoich w tym względzie nie wypełnili w złych zamiarach, przeto na mocy przepisów skazują Jabłońskiego, Kuźmińskiego i Wiesiołowskiego na kary pieniężne po rs. 2 każdego, a nadto Kuźmińskiego i Wiesiołowskiego polecamy wydalici z Warszawy do miejsc stałego ich zamieszkania, Jabłońskiego zaś, Majbauma i Dana oddać pod dozór policyjny każdego na jeden rok.—W mieszkaniu Psachji Herszenkorna pod nr. 7-ym na Nalewkach znaleziono nocujących pięciu przyjezdnych żydów, między którymi było trzech wcale niezameldowanych i ci ostatni, którzy przybyli z miejscowości, dotkniętych epidemją, zostali schowani do szafy. Z przeprowadzonego śledztwa okazało się, że Herszenkorn wprowadził do swego mieszkania i wyprowadzał z niego ukrywające się niezameldowane osoby przez bawarję Jana Polaka, którą zarządzał Nusyn Prutman. Z tego powodu skazują Herszenkorna na grzywny w kwocie rs. 10 i rs. 1 za dwie karty pobytu, tudzież jego i Prutmana polecamy oddać pod zwyczajny dozór policyjny, a nadto Prutmana pozbawić świadectwa subiekta.”

Ruch chorych na cholereę azjatycką w ciągu doby od południa d. 29-go października do południa d. 30-go października był w szpitalach warszawskich następujący:

	znajdowało się	przybyło	wyzdrowiało	zmarło	pozostaje
	m. k.	m. k.	m. k.	m. k.	m. k.
u Dzieciątka Jezus	12 13	— 3	1 1	— —	11 15
w prakim	6 3	1 —	4 —	1 —	2 3
u starozakonnych	2 1	— —	— —	— —	2 1
Ogółem	20 17	1 3	5 1	1 —	15 19
W tej liczbie żydów	37	5	7	—	34
	4	—	—	—	4

W ciągu doby od południa d. 30-go października do południa d. 31-go października:

	m. k.	m. k.	m. k.	m. k.	m. k.
u Dzieciątka Jezus	11 15	1 1	1 2	— —	11 14
w prakim	2 3	— —	1 1	— —	1 3
u starozakonnych	2 1	— —	1 1	— —	2 1
Ogółem	15 19	2 1	2 3	1 —	14 18
W tej liczbie żydów	34	3	5	1	32
	4	1	—	1	4

Następujące osoby, samowolnie przebywające za granicą, wzywane są do powrotu pod skutkami, wynikającymi z §§ 326-go i 327-go kod. karn.: Andrzej Sztowicz 38 lat, Teofil Drzewiecki 27 l., Antoni Nadrowski 24 l., Tekla z Kąsirowskich Ol-

szewska 63 l., Franciszek Malinowski 40 l., Józefa Grabowska 28 l. i Władysław Kotarski 32 l.

= Na budowę przytułków noclegowych, podług wykazu *Gaz. polic.*, złożyli pp.: Markus Lewi 1,000 rs., G. Raabe 100 rs., firma Marsal 100 rs., Zelman Nożyk 100 rs., Fr. Fuchs 25 rs. i właściciel domu Jasiński 100 rs. Razem złożono: na budowę przytułków 8,997 rs. 3 kop., baraków 3,595 rs.

= Akta komisji poborowych, miejskiej i powiatowej, przeniesione zostaną do t. zw. baraków rekrutkich na Pradze, w sobotę d. 11-go b. m., t. j. na dwa dni przed rozpoczynającym się poborem w poniedziałek 14-go b. m. Od tegoż dnia 11-go w barakach zaciągnięte będą warty policyjne i posterunek straży ogniowej do strzeżenia aktów.

= Główny zarząd poczt i telegrafów zawiadamia, że przy oddziale pocztowym w Bieżuniu, w gubernji płockiej, rozpoczęto przyjmowanie depeesz wewnętrznych.

= Wczoraj wieczorem w sali restauracji hotelu Brühlowskiego grono inżynierów, którzy kończyli kursa w szkole centralnej paryskiej, a teraz mieszkają w Warszawie, zebrało się na wspólną koleżeńską doroczną biesiadę. Obecnych było 14-u.

= W dniu wczorajszym wieczorem, o godzinie 7-ej, w sali Towarzystwa dobroczynności, w obecności prezesa Towarzystwa dobroczynności, księcia Tadeusza Lubomirskiego, odbyło się posiedzenie członków kas rzemieślniczych, na którym zajmowano się sprawami, dotyczącymi wewnętrznego urządzenia kas rzemieślniczych wykazanie rezultat dobry, przy czem zauważono zminniejszenie się spraw spornych, które narażają instytucję na straty. Kasy rzemieślnicze byłyby o wiele użyteczniejsze, gdyby operowały większym kapitałem, przy tych samych bowiem kosztach administracji, przynosiłyby znacznie większe zyski. Obradom przewodniczył naczelnik sekcji, p. Wiktor Magnus.

= W m. b. 170-iu ubogich otrzymywać będzie zupę rumfordzką, wydawaną przez warszawskie Towarzystwo dobroczynności.

= W dniu wczorajszym przyjechali do Warszawy: rz. r. st. hr. Orłow-Dawidow z Berlina i dyrektor komory rz. r. st. Debil z Sosnowca.

= Pogrzeb.

Wczoraj, o godzinie 4-ej po południu, odprowadzono na miejsce wiecznego spoczynku zwłoki ś. p. Hipolita Tarczyńskiego, niegdyś nauczyciela szkół wiejskich, a ostatnio urzędnika kolei warszawsko-wiedeńskiej, oraz pisarza ludowego.

Kondukt żałobny prowadził ks. Józef Ciukiewicz, kapelan św. Ducha, kolega szkolny i przyjaciel zmarłego.

Od rogatki powązkowskiej aż do grobu ponieśli na barkach trumnę, zmieniając się kolejno, urzędnicy kolei, literaci, oraz nauczyciele miejscowi, wyrażając tą przysługą szacunek dla cichego pracownika na niwie społecznej.

Część jego pamięć!

= Z teatru.

* Jutro odtańczony będzie w teatrze Wielkim balet „Pan Twardowski”, który od kilku tygodni nie ukazywał się na repertuarze i po jutrzejszym przedstawieniu znowu na czas dłuższy zjedzie z afisza.

* W teatrze Letnim jutro „Piękna Helena” z panną Czosnowską, która występem tym zakończyć ma tańc pomyślną gościnę swoją na naszej scenie.

* D. 13-go listopada b. r., o godz. 1-ej po południu w teatrze Wielkim odbędzie się poranek na dochód p. Ludwika Rzący, artyście baletu, za 43 lata pracy scenicznej.

Program następujący: 1-szy akt baletu „Pan Twardowski”; jednoaktowa komedia „Fortepian Berty” (wznowienie), w której wystąpią pp.: Lüdowa, Wiktorja Szymanowska (córka) i p. Owerlo po raz pierwszy w roli Franka z repertuaru ś. p. Jana Tatar-kiewicza; wyjątek z opery „Dinorah” (arja z cieniem) odśpiewa p. Aleksandra Stromfeld-Klamrzyńska; 2-gi akt operetki „Ptasznik z Tyrolu” i 2-gi akt baletu „Pan Twardowski”.

* Wczorajszego wieczora znajdowało się na przedstawieniach osób w teatrach: Wielkim (ósme i ostatnie przedstawienie Sary Bernhardt „Właściciel kuźni”) 1018, w Rozmaitości (sztuka konkursowa „Flirt”) 655, w Letnim 574.

= Ze sztuki.

* W dniu wczorajszym, o godzinie 7-ej wieczorem, odbyło się posiedzenie członków komitetu Towarzystwa sztuk pięknych, na którym między innymi uchwalono bezwzględnie zaprowadzić oświetlenie gazowe systemu Auera, tak, aby publiczność mogła w porze wieczornej zwiędzać wystawę.

Dalej postanowiono dokonać zakupu dzieł dla

rozłosowania między członków Towarzystwa za r. b.

Z uwagi wszakże na brak odpowiedniego funduszu, zakup odbędzie się dopiero w końcu bieżącego lub też na samym początku przyszłego miesiąca.

Ustanowienie terminu zależeć będzie od wpływów za sprzedane akcje członkowskie.

* Do salonu artystycznego spółki artystów na Nowym Świecie w ostatnich dniach przybyły: Wojciecha Gersona większych rozmiarów płótno „Opary w Tatrach”; Stefana Dąbrowskiego „Noc letnia”; Henryka Piątkowskiego „Portret” i studjum „Głowa kobiety”; E. Okonia „Wiejska zagroda”, wreszcie E. Wólczyńskiego „Głowa starca”.

Na urządzoną staraniem pomienionego salonu wystawę szkiców i przedmiotów sztuki stosowanej nadesłali już swoje prace: Wojciech Gerson, H. Piątkowski, Fr. Wastkowski, K. Mirecki, Zofja Stankiewiczówna i A. Kanigowska.

Ze względu na liczne zadeklarowania tak w zakresie sztuki czystej, jak i stosowanej, salon postanowił przyjmować na wystawę tylko wyróżniające się okazy.

= Wystawa Kowalskiego.

Komitet Towarzystwa sztuk pięknych otrzymał zawiadomienie, iż dwa obrazy Alfreda Wierusz Kowalskiego: „Wilki” i „Wiosna” mają być we właściwym terminie wysłane na wystawę do Chicago.

Wobec tego otwarcie wystawy będzie przyspieszone, komitet bowiem pragnie skorzystać z możliwości wystawienia powyższych płócien.

= Bezpłatna pralnia.

Opiekun ubogich IV-go cyrkulu, p. Szczygielski, wychodząc z założenia, iż niechlujstwo niższych warstw tutejszej ludności jest jedną z główniejszych przyczyn, wpływających ujemnie na zdrowotność uboższej klasy, przedstawił administracji ogólnej Towarzystwa dobroczynności projekt urządzenia bezpłatnej pralni dla biedaków.

Zarząd Towarzystwa dobroczynności projekt przyjął przychylnie, żądając przedstawienia bliższych szczegółów, tudzież odpowiedniego regulaminu co do administracji projektowanej pralni.

Zwracamy uwagę osób w tym projekcie interesowanych, iż w Wiedniu tego rodzaju pralnie istnieją od lat kilkunastu.

Na urządzenie tego rodzaju pralni potrzebny jest kapitał około rs. 10,000 i następnie pewien stały fundusz na utrzymanie służby i inne wydatki.

Projektodawca żywi nadzieję, iż uda mu się zawiązać „Stowarzyszenie miłośników czystości”, którego członkowie składać będą pewną opłatę roczną na utrzymanie bezpłatnej pralni.

Najbliższe atoli rzeczą jest zebranie kapitału na budowę łaźni i zakup maszyn do prania; Towarzystwo zaś dobroczynności, przeciążone wydatkami, nie jest w możności znaczniejszej sumy na ten cel ofiarować.

= Muzeum etnograficzne.

Prace przygotowawcze około uporządkowania muzeum etnograficznego są już na ukończeniu i muzeum niewątpliwie w końcu przyszłego tygodnia zostanie otwarte.

Okazy nowe wciąż przybywają.

Między innymi zbiory muzealne powiększyła piękna kolekcja etnograficzna, zebrana w Azji Środkowej przez pana W. P., mieszkańca naszego miasta, a pani Janowa L. ofiarowała kilkanaście okazów dzieł sztuki i przemysłu ludu wiejskiego.

Wśród tych okazów znajduje się model chaty wieśniaczej, wykonany przez chłopca-samouczka.

Proszeni jesteśmy o zawiadomienie pań, mieszkających na wsi, że muzeum etnograficzne z wdzięcznością przyjmować będzie wszelkie próbki wyszywania haftów i rozmaitych robót wiejskich.

Rozumie się, że tem pożyteczniejsze stanowiąby dary oryginalne części ubrań mężczyzn, kobiet i dzieci; zabawki, naczynia, sprzęty itp. przedmioty, jakie się nieraz marnują po dworach, a włączone do większego specjalnego zbioru mogą stanowić cenny przyczynek do znajomości i charakterystyki ludu.

= Kasa zjednoczenia.

W dniu wczorajszym odbyło się posiedzenie zarządu kasy zjednoczenia urzędników i oficjalistów kolei wiedeńskiej, na którym po zalatwieniu bieżących czynności, jak: przyznania pensyj emerytalnych i wsparć, kupna papierów procentowych, zwrotu składek wyszłym ze służby i t. p., przeprowadzoną była dyskusja, dotycząca niektórych wewnętrznych kwestyj tejże instytucji emerytalnej.

Posiedzeniu wczorajszemu przewodniczył z urzędu p. Karol Sulikowski, dyrektor kolei.

= Ze sportu.

W d. 23-im października, jak informuje *Jeździec i Myśliwy*, stosownie do przepisów, wydanych dla ferm wychowawczych, klacze rozdano hodowcom prywatnym.

W roku bieżącym, z powodu niewielkiej ilości nad-

kompletowych klaczy w stadzie janowskim, otrzymało klacze tylko trzech obywateli ziemskich w gubernji siedleckiej, mianowicie hr. T. Plater z Konstantynowa (5-letnią „Sirenę” po „Subsajdzie”, 10-letnią „Fair-Flay” po „Fontenay” i 14-letnią siwą pełnej krwi „Pannuy”, matkę „Kron-Prinza”, „Grey-Prinza” i „Papageny”); ks. C. Mirski (4-letnią „Frou-Frou” po „Faugh-a-ballagh”, 5-letnią „Kain-jain” po „Kordyanie” i 15-letnią „Westę” po „Wojewodzie”); wreszcie p. M. Szeliski z Wargul (6-letnią „Marietale” po „His-Majesty” i 6-letnią „Wiewiórkę” po „Warcracie”).

Rezultat rozdziału postany został do głównego zarządu stadnin, a wkrótce klacze janowskie przejdą na nowe miejsca przeznaczenia, po uprzednim wnie-sieniu po rs. 100 od sztuki.

Tak więc pierwsze punkta programu wychowawczego już wprowadzono w czyn; początkowe powodzenie przedsięwzięcia, szczęśliwe odchodowanie klaczy i wychów przychowku będą miały bardzo poważne znaczenie dla rozwoju ferm wychowawczych.

= Z żeglugi.

Dzięki przyborowi wody w Wiśle, dosięgającym przeszło trzech stóp, żegluga ożywiła się znacznie.

Właściciele berlińscy otrzymali zamówienie przewiezienia znacznej ilości kartofli z Płocka do Warszawy i Góry Kalwarji.

Pierwsze transporty, przeznaczone na tutejsze targi, nadeszły w dniu dzisiejszym i wyladowywane są w pobliżu komory wodnej.

= Po drodze.

Podróżnik angielski, p. Edward Laryss, o którego przejeździe przez Warszawę zamieściliśmy dziś rano wzmiankę, postanowił zwiędzić Ojców i tameczne grotty.

W tym celu razem z towarzyszem swym, p. Mich-niewiczem, wyjechał do Ojcowa, gdzie zabawi dwa dni.

Następnie podróżnicy odwiedzą kopalnie w Wieliczce.

Turysta angielski zamierza o Ojcowie i Wieliczce nakreślić szczegółowe sprawozdanie.

= Połów certów.

Obecnie po nastąpieniu przyborze wody w Wiśle odbywa się połów rzadkich przechodnych ryb t. z. certów.

Są to nader smaczne ryby, z rodziny karpio-watych, posiadające tę szczególną właściwość, że po wyjęciu z wody natychmiast usypiają, a w ciągu kilku godzin ulegają zepsuciu.

Certy więc można jeść tylko na świeżo zaraz po polowie.

Amatorzy jeżdżą więc z rybakami na połów i na mieliznach lub na brzegu rozpalają ogniska, przy których smaczne ryby doraźnie pieką.

= Kradzieże kolejowe.

Nocy onegłajszej agent handlowy P., jadąc z Moskwy do Warszawy, zabrał znajomość z dwiema pasażerkami i towarzyszem ich, rzekomo bratem jednej z nich.

Ten ostatni miał przy sobie próby win i koniaków, któremi P. obficie częstował.

Agent, wskutek użycia mocnych trunków, twarde zasnął, a kiedy się obudził, współpasażerek i ich towarzysza dawno już nie było.

Okazało się, iż to jest trójka złodziejska, która zoperowała kieszonkę P., zabierając mu pugilares, zawierający 370 rs. i różno walory, oraz złoty zegarek z diamentami.

Wekle i papiery procentowe znalezione porzucone przez złodziejów w wagonie.

Mieszkanca Pułtaska, Annie Sawickiej, skradziono na dworcu kolei nadwiślańskiej tlomoczek, zawierający różne przedmioty wartości około 200 rs.

= Rozblegane konie.

W przejeździe przez ul. Solec rozblegał się koń zaprzężony do bryczki.

Powozący, Suproniżenko, nie mogąc wstrzymać konia, przechylił się i spadł na bruk.

Podniesiono go z ciężką raną na głowie.

Za rogatką wolską rozblegał się koń, którego dośiadał Wik-tor Lentysz.

Jeździec spadł i złamał rękę.

Rozblegany koń przewrócił Michalinę Szymkowską, która poniosła ciężki szwank krzyża.

= Zalew.

W domu pod № 17-ym przy ul. Świętojańskiej, wskutek pęknięcia rury wodociągowej, nastąpił zalew.

Roboty reparacyjne bezwzględnie zarządzone.

= Otrucie.

W dniu wczorajszym zniknęła Aniela Baszyńska, matka oficjalisty kolejowego, zamieszkała na Szmulowiznie.

Ponieważ B. dotknięta jest melancholją, a to od czasu śmierci córki, więc udano się na cmentarz brudzieński i tam na mogile zemdloną Baszyńską znaleziono.

Okazało się, iż nieszczęśliwa matka otruliła się kwasem o-towym.

Życiu jej, pomimo energicznego ratunku, grozi niebezpie-czeństwo.

= Podpalaczka.

Donosząc o pożarze, który się szarzył nocy wczorajszej na Szmulowiznie przy ul. Folwarcznej i Wiosennej, wyrazili-śmy przypuszczenie, iż ogień podłożono.

Przeprowadzone w tym względzie śledztwo najzupełniej potwierdziło.

Wszyscy mieszkańcy oskarżali o zbrodniczy czyn Ewę Ja-kinową, współwłaścicielkę posesji przy ul. Wiosennej, zwi-aszca, iż J. uciekła.

Poliejań, Paweł Kownin, zdołał ją wczorajszego wieczora odszukać.

Zebrań dowody przestępstwa są widoczne, więc z polecenia sędziego śledczego, podpalaczkę osadzono w więzieniu.

— Pożary.

Wczorajszego wieczora pod № 37-ym przy ul. Wilezej wszczął się pożar na poddaszu.

Mieszkańcy, bez wzywania straży, pożar stłumili.

W Targówku Mikołaj Lutyński zaproszył ogień w komórkę, przeznaczoną na skład bielizny i garderoby.

Pożar niebawem ugaszono, lecz wszystkie rzeczy, wartości 160 rs., uległy spalaniu.

Dziś odbył się w teatrze w Bzinie koncert orkiestry włościańskiej pod dyrekcją p. Namysłowskiego.

Teatr, jak nigdy do tej pory, był przepelniony publicznością — powodzenie świetne i dochód nadspodziewany.

Publiczność wręczyła p. N. dwa ładne wieńce ze świeżych kwiatów.

Mnóstwo osób później przybyłych, odejść musiało z niezem od kasy.

+ Dodatek na drożyznę.

Urzednicy kolei fabryczno-łódzkiej, zamieszkali w Łodzi, wystąpili w tych dniach do zarządu ze zbiorowem podaniem, aby udzielany z powodu panującej drożyzny w ciągu ostatnich 10-ciu miesięcy dodatek do pensji, wyplacany im bywał i nadal, albowiem ceny artykułów najpierwszych potrzeb bynajmniej nie są obecnie niższe niż w roku zeszłym.

Kolej łódzka jest jedyną z pomiędzy tutejszych kolei która, uwzględniając wyjątkową drożyznę po nieurodzaju roku zeszłego, wszystkim urzednikom, z pensją niżej 1,000 rs., wyplacała dodatkowo na każdą głowę rodziny i służby po rs. 1 kop. 50 miesięcznie, co w ogólnej sumie uczyniło dla towarzystwa wydatek dwudziestu kilku tysięcy rubli.

Podobno obecne podanie przychylnie zostało przyjęte i na najbliższem posiedzeniu rady zarządzającej pomyślnie dla urzedników zatwierdzeniem będzie.

+ Brak lekarza.

Piszą do nas z Tarłowa, w gub. radomskiej: „Tariów położony w pow. ilżeckim, liczący około 3,000 mieszkańców, przeważnie żydów, nie ma dotychczas lekarza.

A przecież lekarz mógłby tu mieć dobre powodzenie, gdyż okolica obfituje w zamożne dwory, a włościanie tutejsi również chętnie udają się po radę lekarską.

Obecnie, z ramienia władzy, na czas epidemji bawi tu student uniwersytetu warszawskiego, p. Kowalewski.

Bliższych informacji lekarzom udzielić może p. Antoni Białaczewski.

+ Echa lubartowskie.

Korespondent nasz z Lubartowa pisze: „Od kilku dni w mieście naszym ani jednego wypadku śmierci, ani zasląbnienia na cholere nie notowano.

Ostatnich nocy mieliśmy przymrozki; wczoraj zaś wieczorem i przez noc całą padał deszcz rzęsisty, termometr zaś wskazywał +2½ R.

Kopanie kartofli i buraków prawie wszędzie już ukończono.

Z morgi 300-prętowej osiągnięto: kartofli 50—70 korcy, a buraków 40—50 korcy.

Za korzec kartofli obecnie płać 75 kop., buraki zaś odstawiane są do cukrowni Kijany po 75 kop. za korzec.

Młyny wodne, z powodu nader małej wody na Wieprzu i w rzeczkach okolicznych, stanęły, skutkiem czego wiele osób pozbawionych jest możności wypiekania własnego chleba; jedyny zaś na całe nasze miasto piekarz nie jest w stanie nadażyć obywatelom, które wskutek tego z gorszej cokolwiek, niż poprzednio, maki wypieka.

Handel z powodu epidemji w Lubartowie ustał zupełnie, tak iż wielu kupeców starozakonnych uważa się za zrujnowanych.

Dowóz produktów na rynek tutejszy jest bardzo mały, tak że niektóre artykuły trzeba umyślnie z Lublina sprowadzać.

Drożyzna też wzmagą się ciągle.

Obecnie płacimy za funt: cukru 20½ kop., chleba pytlowego 3½ kop., mięsa 9 kop., słoniny 30 kop., masła 35—40 kop., mleka kwarta 6 kop., żyta korzec 4 rs., pszenicy 5 rs. 50 kop., gryki rs. 6 kop. 50.

+ Herszt ujęty.

W Dąbrowie górniczej od pewnego czasu spełniono kilka zuchwałych kradzieży i napadów nočných. Policja miejscowa wpadła na trop, iż bezpośrednim sprawcą wszystkich tych napadów jest znany, a ukrywający się przed okiem sprawiedliwości, niejaki Feliks Kasprzyk. Energiczne poszukiwania śmiałego herszta złodziejom odniosły pożądany skutek, bo oto, jak donosi nasz korespondent, pochwycono patzka i odstawiono do Będzina.

SKRZYŃKA DO LISTÓW.

Szanowny redaktorze!

W korespondencji z Rzymu, pomieszczonej w *Kurjerze warsz.* z d. 23-go października, podana została wiadomość, iż p. Zygmunt Kulczycki przetłumaczył „Sonety krymskie” na język włoski i że p. Trocchi przekład ten pod muzykę moniuszkowską podłożył, „aby „Sonety” popularnymi we Włoszech uczynić”.

Otóż wiadomość ta potrzebuje małego, lecz ważnego dopełnienia. Tak sam przekład „Sonetów”, jak i zastosowanie włoskiego ich tekstu do muzyki uskutecznione zostały na zamówienie moniuszkowskiej sekcji warsz. Towarzystwa muzycznego.

Nie p. Trocchi’emu tedy zależało na tem, „aby „Sone-

ty” popularnymi uczynić”, ale Towarzystwu, i jemu też jedynie przypada zaszczyt inicjatywy w całym tem przedsięwzięciu, o czem z tem większą dokładnością poinformować mogę, iż bawiąc we Włoszech, sama brałam pośredni udział w tej sprawie. O zamieszczenie listu tego w *Kurj. warszawskim* proszę.

Z poważaniem

Marja Konopnicka.

Nizza, d. 26/X.

ZESWIATA.

× **Teatr krakowski.** W nrze z d. 3-go b. m. przytoczyliśmy główne punkty projektowanej dzierżawy teatru krakowskiego. Obecnie podajemy dokończenie tej punktacji: „Ceny miejsc głównych są następujące: krzesło w parkiecie w pierwszych rzędach 2 złr., w dalszych rzędach 1 złr. 50 cent.; łoże parterowe i pierwszego piętra po 7 złr., drugiego piętra po 5 złr.; balkon pierwszego piętra w pierwszym rzędzie 2 złr., w drugim 1 złr. 50 c., inne miejsca siedzące na balkonie po 1 złr.; parkiet siedzący 60 cent., galerja siedząca 25 cent. Ceny mogą być najwyżej w dwójnasób podniesione podczas występów gościnnych znakomitych artystów. Na premierę mogą być ceny podniesione wyjątkowo za zezwoleniem komisji, jeżeli przedstawienie znacznych wymaga kosztów. Gmina zastrzega sobie prawo wydzierżawienia bufetów, jednak dochód z tego przypada dzierżawcy teatru. Gmina żądać będzie należytego urządzenia bufetów i z dostępnymi cenami; prawdopodobnie dzierżawca bufetów nie chciałby łożyć na należyte urządzenie, gdyby jego losy zawisły od nieprzewidzianych zmian dzierżawców przedsiębiorstwa teatralnego. Dzierżawca teatru ma nałożony obowiązek co rok sprzątać przedmiotów garderoby najmniej za sumę 1,000 złr., również za 1,000 złr. dekoracyj teatralnych i te stają się własnością teatru. W ten sposób utworzony zostanie znaczny inwentarz gotowy, ułatwiający objęcie kierownictwa teatru nawet osobom mniej zamożnym, a przez to umożliwiający fachowe artystyczne kierownictwo teatru, kiedy nieraz jest ono dotąd raczej przedsiębiorstwem finansowem i utrudnia działanie dyrektorom, nie mającym większych zasobów finansowych. Również obowiązanym jest dzierżawca nabywać prawa do przedstawiania na scenie dzieł dramatycznych oryginalnych za sumę, później bliżej oznaczyć się mającą (referent proponuje na ten cel roczną kwotę 1,000 złr.), aby wspierać rozwój literatury dramatycznej. Dalej 2% dochodu brutto winien dzierżawca opłacać na fundusz zaopatrzenia starszych artystów, wdów i sierot po nich, a funduszem tym zarządzać będzie gmina. Gmina zastrzega też sobie trzy wieczory, względnie trzy przedstawienia rocznie na cele dobroczynne. W razie, jeśliby dzierżawca nie wypłacał punktualnie gaży artystom, może komisja teatralna zaskwestrować dochód z przedstawień lub stracić potrzebną kwotę z kaucji i wypłacić artystom ich należytość.

× **Stowarzyszenie modeli.** Izraelci galicyjscy utworzyli w Wiedniu „Stowarzyszenie modeli”. Mężczyźni i kobiety osiadają tu dla stałego zarobku i wynajmują się malarzom i rzeźbiarzom do dzieł, przedstawiających sceny ze Starego i Nowego Testamentu. Członkowie związku noszą nazwiska osób, które w czasie pozowania przedstawiają, jako to: Jeremjasz, Mojżesz, Judasz, Magdalena itp. Mają oni swoje zebrania w jednej z restauracji w pobliżu Haid.

× **Fryderyk Helwald**, najwybitniejszy dzisiaj przedstawiciel filozofji materialistycznej w Niemczech, autor słynnej „Historji cywilizacji”, zmarł d. 1-go b. m. w Tölz, w Bawarii. Zmarły liczył 51 lat wieku.

× **Słownik złodziejski** wydał świeżo zarząd policji w Berlinie. Ostatni tego rodzaju leksykon datuje się z roku 1848-go i jest bardzo przestarzały. To właśnie skłoniło policję berlińską do sporządzenia nowej, poprawionej i dopełnionej edycji.

× **Budowa obserwatorium** na Mont-Blanc jest już postanowiona. Piętrowa budowla stanie na wysokości 4,000 stóp nad powierzchnią morza. Parter przeznaczony będzie dla turystów, pierwsze piętro zaś do obserwacji naukowych.

× **Hypnotyzm w sądach.** Hypnotyzm wprowadzony został urzędownie w sądach amerykańskich. Pewien dziennikarz (!!), nazwiskiem Edward Livernach, postawiony przed kratkami w Santa-Rosa pod zarzutem morderstwa, zahypnotyzowany, opowiedział ze szczegółami przebieg zbrodni, której przedtem wypierał się uporczywie.

× **Pożar w Milwaukeee.** Przed kilku dniami telegramy przyniosły nam smutne wieści o pożarze w jednym z większych miast stanu Wisconsin, a dziś tą samą drogą odbieramy szczegóły okropnego zniszczenia, jakie płomienie w m. Milwaukee poczyniły. Noc z d. 28-go na 29-ty z. m. upamiętni się tak w umysłach amerykańskich, jak to przed 20-tu laty, kiedy Chicago zamienione zostało w perzynę. Ogień wybuchł o godz. 6 ej wieczorem na East Waterstrasse, a rozdmuchiwany silnym wiatrem, posuwał się szybko ku wschodowi. Płomienie tak gwałtownie się szerzyły ku jezioru, że mieszkańcy tej dzielnicy w ucieczce zaledwie życie unieść zdołali. Zrana 600 domów, między którymi bardzo wiele było składów hurtowych, już leżało w gruzach. Po większej części w tej dzielnicy mieszkali niemiecy, irlandczyści i polacy. Kilka stacyj kolej-

+ Na uczniów:

Korespondent nasz z Radomia pisze: „D. 30-go z. m. odbył się tu koncert amatorski na dochód niezamożnych wychowanców gimnazjum męskiego.

Wieczór instrumentalno-wokalny, urządony staraniem pp. Fidera i Żaluskiego, rozpoczęła orkiestra amatorska, po roku swej egzystencji trzeci już raz składająca swe usługi w ofierze na cele dobroczynne.

Ciesząc się sympatją drużyny muzyków, w liczbie 30-tu osób, przekonała o sumiennej i wytrwałej pracy przez odegranie uwertury z opery „Niema z Portici”, oraz całego szeregu lżejszych kompozycji.

Drugim występem sil zbiorowych było ukazanie się na estradzie pierwszy raz w r. b. amatorskiego chóru męskiego, niestety, w mniejszym daleko składzie, aniżeli to dawniej bywało.

Lutniści hasłem: „Wam to, bracia, wam”, ułożonym przez dyrygenta drużyny śpiewaczej p. J. Przyłuskiego, poprzedzili śpiew kilku utworów, wykonanych bardzo czysto i z precyzją.

W produkcjach solowych, wyróżniających się z całego programu koncertu, zaprezentowali się łaskawie goście z Warszawy: p. Aniela Siemianowska (śpiewaczka) i p. A. Cink (wiolonczelista).

Koncertantka przyjemnym sopranem o szerokiej skali, kształconym przez prof. Horbowskiego, sprawiła na słuchaczach nader korzystne wrażenie.

Burza oklasków następowała nieodmiennie po śpiewie artystki, jak również i po grze na wiolonczeli p. Cints prof. konserwatorium warszawskiego.

Czysty dochód wyniósł przeszło 200 rs. mniej, aniżeli lat poprzednich.

Szkoda, iż pewna część publiczności, protegująca widocznie operetkę goszczącą tu trupy, nie poparła w danym razie tak do niedawna popularnego koncertu.

+ Uroczystość kościelna.

Piszą nam z Nowego Dworu: „W niedzielę przypadła setna rocznica poświęcenia kościoła tutejszego parafjalnego; sumę celebrował Jks. Mikołaj Kalinowski, proboszcz z Kazunia, a stosowne do okoliczności przemówienie miał Jks. dziekan Dudrewicz, umyślnie na akt ten przybyły z Warszawy.

+ Echa dąbrowskie.

Korespondent nasz pisze: „W d. 30-ym z. m. w Dąbrowie górniczej, grono inteligencji tutejszej dało na cel dobroczynny widowisko teatralne w sali miejscowego teatru. Odegrano trzy jednoaktówki: „Stryj przyjechał”, „Przy kolei” i „Gałązkę heljotropu”.

Amatorki i amatorowie wywiązali się z zadania znakomicie, a liczne oklaski zebranych były zasłużoną za podjętą pracę nagrodą. Czysty dochód do 150 rs. wynoszący, jest owocem pracy szanownych amatorów, którym, jako też inicjatorowi widowiska, panu G., należy się „Bóg zapłać”.

Wskutek zwiększającego się popytu na żelazo pod wszelkimi postacjami, jak: szyny, drut, blachę itp., wszystkie zakłady hutnicze w Dąbrowie i okolicach, powiększają znacznie rozmiary fabrykacji.

W tym właśnie czasie zakłady hutnicze w Sielen wznoszą z siebie stalownię z piecami najlepszego systemu, t. j. Martin’a.

Produkowane w tych piecach żelazo, a następnie walcowane, ma za sobą wszelkie przymioty dobroci, posiada bowiem nieznaczny procent siarki i fosforu, które w piecach tych przez odpowiednie domieszki, prawie zupełnie bywają z żelaza usunięte.”

+ Echa z Bzina.

Korespondent nasz pisze pod d. 3-im b. m.: „Władze gminne z rozporządzenia naczelnika powiatu, urządzają po wsiach ścisłą dezynfekcję w domach i podwórzach.

W tych dniach zwrócili się do naczelnika powiatu z prośbą o wydelegowanie lekarza, któryby udzielał natychmiastowej pomocy, gdyż wolnopraktykujący lekarz w Bzinie, przyjąwszy obowiązki kolejowe, sam jeden nie może podolać.

We wsiach Kamienna i Skarzynsko, zamieszkują przeważnie klasa robotnicza, która żyje wśród bardzo złych warunków sanitarnych.

wych spłonęło, a nad ranem, gdy wicher zaczął gwałtownie przenosić płomienie, straż ogniowa zmuszona była dla powstrzymania rozbukanego żywiołu wysadzać domy dynamitem, aby tym sposobem przeciąć komunikację. W przybliżeniu obliczają straty na 20 milionów dolarów, a przestrzeń pod zgłiszczami rozciąga się na milę kwadratową. Wiele scen z owej nocy przypominało chwile pożaru w Chicago. Tłumy uciekały, unosząc kosz towności, a kobiety z dziećmi na rękach wydawały nieludzkie okrzyki przerażenia, czując się bezpieczni dopiero po zrzekaniu się z ręką Milwaukee. Fabryka gazowa i warsztaty kolejarze w gruzech. O północy tysiące ludzi bez dachu gromadziło się na placach próżnych, rozpaczając nad stratami, jakie ponieśli. 20 lat temu podobny pożar zniszczył część Milwaukee. Nieszczęśliwi pozbawieni dachu chronią się w kościołach i budynkach szkolnych zamiejskich, a komitety pod przewodnictwem majora miasta opiekują się nieszczęśliwymi. Łunę widać było w Chicago, oddalonym o kilkanaście mil.

BANKI MYDLANE.

Spotegowane wrażenie.

Wyjeżdżający z miasta kupiec daje pożegnalną ucztę dla swoich kundmanów.

Niestety, amfitrjon ma węża w kieszeni, dał więc swoim biesiadnikom wino tak kwaśne, że przypomina mocno ocet siedmiu złodziei.

— Panowie! — woła przy deserze gospodarz — pozwólcie, iż wniosę puhar za zdrowie moich stałych kundmanów. Niech żyją!

— Dziękujemy, dziękujemy...

— Ale jeszcze warunek: żądam i proszę, abyśmy kieli chy nasze przy tym toaście wychyliłi do dna...

— O panie — dorzuca ktoś z boku — tem właśnie czynisz nam pan swój wyjazd podwójnie przykrym...

Szczypta racji.

Iksowi zdarzył się pojedynek z Ygrekiem. Ztąd ogólnie zdumienie, gdyż Iks oddawna pozostawał z Ygrekiem w przedziwnej zażyłości.

— Bój się Bogal — woła ktoś — bilesz się z Ygrekiem? Wy, najlepsi przyjaciele!

A. Iks w odpowiedzi na to:

— Chłopcze kochany, posłuchaj. Zdarzają się chwile w życiu narodów, a także oddzielnych jednostek... Byliśmy z Ygrekiem w zażyłości, ale to w takiej zażyłości, iż, iż... blizka już była chwila, gdy miał odemnie pożyczyć pieniędzy. Zrozumiesz mnie tedy, iż dla przerwania tak przykrego stanu rzeczy musiałem wywołać choćby... pojedynek.

Dla najbiedniejszych.

Z powodu nieprzyjęcia przez panią K., A. M. rs. 3.

Dla biur nędzy wyjątkowej.

Od właścicieli Stasina rs. 15. — Z Besarabji rs. 1. — Bracia Hoser rs. 3. — Na intencję zmarłych rodziców A. T. i J. A. zamiast palenia lampki i świec na grobach i położenia wienieców, składają dla biednych z nędzy wyjątkowej rs. 10.

Na obiady dla najbiedniejszych.

E. J. rs. 5.

Na budowę kościoła na Pradze.

Anna Lachm rs. 1 kop. 5.

NEKROLOGJA.

† Ś. p. KATARZYNA z Welsingów MIKE,

wdowa, b. obywatelka m. Warszawy, opatrzona św. Sakramentami, po długich cierpieniach, zasnęła w Bogu dnia 3-go listopada 1892 r., przeżywszy lat 72. Pograżona w smutku rodzina zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych na żałobne nabożeństwo do kościoła św. Aleksandra dnia 5-go listopada, to jest w sobotę, o godzinie 10-ej rano, a następnie na wyprowadzenie zwłok w tymże dniu i z tegoż kościoła zaraz po skończonym nabożeństwie na cmentarz powązkowski. — 1551

† Ś. p. Ludwik Żyliński,

radca stanu inżynier inspektor, członek zarządu komunikacji, b. marszałek szlachty kowieńskiej, opatrzony św. Sakramentami, po długich i ciężkich cierpieniach zasnął w Bogu dnia 2-go listopada 1892 r., przeżywszy lat 70. Pograżeni w głębokim smutku: żona i dzieci zapraszają krewnych, przyjaciół, kolegów i znajomych na żałobne nabożeństwo do górnego kościoła św. Aleksandra, w dniu 5-ym listopada, to jest w sobotę, o godzinie 11-ej przed poł., a następnie na wyprowadzenie zwłok w niedzielę, dnia 6 b. m., o godzinie 2-ej i pół po południu na cmentarz powązkowski do grobu rodzinnego. Osobne zaproszenia rozsyłane nie będą. — 1545

† Jutro, dnia 5-go listopada, o godzinie 10-ej zrana, w kościele św. Krzyża, jako w bolesną rocznicę śmierci

† Ś. p. Jana Barszczewskiego,

b. prełożonego zakładu naukowego, odprawiona zostanie wotywa przed wielkim ołtarzem. — 4099—

+ Za duszę

Ś. p. Innocenty ze Skwarskich SYSKIEJ,

odprawiona będzie dnia 7-go listopada, o godzinie 10-ej rano msza św. w kościele Narodzenia N. Marii Panny na Lesznie, na którą rodzina zmarłej zaprasza krewnych i przyjaciół. 4098

+ Dnia 5-go listopada, w kościele św. Aleksandra, o godzinie 11-ej zrana, odbędzie się wotywa za duszę

Ś. p. Emeryka Kozerskiego,

na którą pozostała wdowa i dzieci, zapraszają rodzinę i przyjaciół. — 4102—

+ Za duszę ś. p.

Karoliny z Biernackich Kurnatowskiej,

odbędzie się w sobotę dnia 5-go b. m., w górnym kościele św. Krzyża, o godz. 11-ej przed poł. żałobne nabożeństwo na które pozostałe dzieci zapraszają krewnych i przyjaciół. — 4108—

+ Za dusze ś. p. Józefa i Weroniki małżonków Szablinski, odbędzie się nabożeństwo żałobne w dniu 5-ym listopada r. b., w sobotę, o godzinie 9-ej zrana, w kościele św. Krzyża. — 4095—

+ Za duszę

Ś. p. Kazimierzy z Mackiewiczów Turskiej,

jako w pierwszą rocznicę śmierci, odprawiona będzie msza święta w kościele św. Józefa Oblubienca (po-karmelickim) na Krakowskim-Przedm., w sobotę, dnia 5-go listopada, o godzinie 10-ej zrana, na którą pozostała córka z wnuczkami zaprasza krewnych i przyjaciół. — 4104—

+ W.W. pryncypałom, cukierni za łaskawą pomoc, oraz wszystkim życzliwym, którzy raczyli odprowadzić zwłoki

Ś. p. Konstantego Gumowskiego

na miejsce wiecznego spoczynku, składa serdeczne podziękowanie. — 4107

Zona z dziećmi.

Z Petersburga.

O rokowaniach w przedmiocie traktatu handlowego z Niemcami *Birż. wied.* piszą:

„Zamieszczona niedawno przez nas pogłoska o wznowieniu w przyszłym tygodniu pertraktacyj w przedmiocie rusko-niemieckiego traktatu handlowego sprawdza się. W sferach finansowych krążyła wczoraj wersja poczerpnięta widocznie ze źródła kompetentnego, iż w przyszłym tygodniu rozpoczyna się w Petersburgu obrady wyższej komisji rządowej wyznaczonej do zbadania propozycji niemieckich, dotyczących obniżenia ze strony Rosji cła na węgiel kamienny i żelazo, przywożone z Niemiec, wzamian za obniżenie przez Niemcy cła na przywożone z Rosji zboże do skali, jaka w tej mierze stosowana jest do zboża austriackiego i węgierskiego. Według tych samych pogłosek, na czele rzeczony komisji stać ma prezes komitetu ministrów, rz. r. st. Bunge, do składu zaś jej wchodzi: zarządzający ministerjum komunikacji Witte, minister spraw wewnętrznych Durnowo, zarządzający ministerjum spraw zewnętrznych Szyszkini, minister dóbr państwa Ostrowski i zarządzający ministerjum marynarki admirał Czychaczew. Wobec ważności kwestji, mającej niemałe znaczenie dla stosunków handlowych obu państw, rząd niemiecki uzyskał zwłokę i po 1-ym grudnia co do oznaczenia ulg na przywożone zboże, od państw, z którymi nie został zawarty na rok bieżący traktat handlowy.”

Według *Mosk. wied.*, opracowywane są obecnie nowe przepisy co do wydawania pasportów klasom opodatkowanym, to jest włościanom i mieszczanom. Przepisy w głównych zasadach stanowią: iż mieszkańcy obu kategorii, pragnący wyjechać się po za granice zamieszkania, winni być opatrzeni w tak zwane książeczki pasportowe. W miastach, w których nie wprowadzono dotąd przepisów z r. 1870-go, książeczki te wydają: dumi lub też odpowiednio zarządy; w miastach, rządzących się nowymi ustawami, zarządy rzemieślnicze, mieszczanie lub starostowie. Włościanie otrzymują książeczki od zarządów gminnych, a w prowincjach nadbałtyckich od starostw gminnych. Zażalenia na nieprawidłowe wydanie książeczki przez władze miejskie podają się do gubernatorów, po wsiach do sądów parafjalnych i powiatowych. Blankiety książeczek przygotowuje ekspedycja papierów państwowych i rozsyła za pośrednictwem izb skarbowych do kas. Popisowi, przed otrzymaniem książeczki, muszą udowodnić, iż odbyli powinność wojskową. Posiadanie książeczki obowiązuje już przy 30-wiorstwowym oddaleniu się od miejsca zamieszkania. Opłata wynosi 50 kop. pobieranych na rzecz skarbu. Nadto, ilekroć posiadacz książeczki wyjechał z miejsca zamieszkania na czas dłuższy aniżeli dwa tygodnie, opłaca w stosunku 10 kop. za każdy miesiąc, czyli za trzy miesiące kop. 30, za rok rs. 1 kop. 20 itd. aż do lat pięciu, za które opłacać będzie rs. 5. Opłata pobierana jest właściwie przy zaświadczeniu, które otrzymuje każdy bez żadnej przeszkody na termin od 6-tych miesięcy do roku, na dalszy zaś termin warunkowo, o ile nie zalega w obowiązujących opłatach podatkowych. Książeczka służy nie tylko dla posiadacza, ale również i dla jego małoletniej rodziny, tudzież osób, które ze względu na wiek podeszły lub kalectwo są przez niego utrzymywane.

Telegramy „Kurjera Warszawskiego“.

Sztutgard 4-go listopada. (Tel. pryw. Kur. W.) — Cesarza Franciszka Józefa reprezentuje na dzisiejszym pogrzebie królowej Olgi arcyksiążę Ludwik Wiktor.

NAOKOŁO ŚWIATA.

Wiedeń 4-go listopada. (Tel. pryw. Kur. W.) — Ogłoszono program podróży naokoło świata, którą arcyksiążę Franciszek Ferdynand esteński, domniemany następca tronu, podejmuje w połowie grudnia na zbudowanym w r. 1890-ym krzyżowcu torpedowym „Cesarzowa Elżbieta”. Komendę okrętu sprawuje kapitan Alojzy Becker. Załoga składa się z 400 blisko ludzi. W liczbie oficerów służbowych znajduje się także młodzieńki arcyksiążę Leopold Ferdynand, hr. Clam-Martinić i porucznik huzarów baron Pronay

KAMPANJA WYBORCZA.

Rzym 4-go listopada. (Tel. pr. Kur. War.) — Prezes gabinetu Giolitti wygłosił mowę wyborczą, w której zapowiedział przywrócenie równowagi w budżecie, podniósł znaczenie pokojowe i obronne potrójnego przymierza, tudzież korzyści wynikające z traktatów handlowych.

KRADZIEŻE.

Genua 4-go listopada (Tel. pryw. K. W.) — Z kantoru jednej z firm tutejszych przemysłu żelaznego skradziono kasę żelazną z sumą 300,000 lirów.

Paryż 4-go listopada. (Tel. pryw. Kur. W.) — Pomiędzy Litle i Tournai skradziono worek pocztowy, mieszczący w sobie 250 listów pieniężnych.

ZABURZENIA W HISPANJI.

Madryt 4-go listopada. (Tel. pr. K. War.) — Dwór miał przybyć na uroczystości Kolumba w Granadzie. Rząd odradził wszakże tej podróży obawiając się zaburzeń, skutkiem czego dziesięcioletni tłum ludu rzucił się na przygotowane do przyjęcia łuki tryumfalne, maszty i trybuny, odsłonił posąg i rozpedził władze i siłę zbrojną. Ogłoszono stan oblężenia. Prefekt otrzymał dymisję. Burmistrz zrezygnował.

BANKIET BEZ MOWY.

London 4-go listopada. (Tel. pr. Kur. W.) — Lord Rosebery odmówił także udziału w bankiecie dorocznym lorda majora, który odbędzie się d. 9-go b. m. w Guildhallu.

CHOLERA.

Budapeszt 4-go listopada. (Tel. pr. K. W.) — Na cholere zachorowało wczoraj osób 15, zmarło 7, wyzdrowiało 5.

Berlin 4-go listopada. (T. pr. K. War.) — W okolicy Frankenberga zachorowało dwóch robotników, zajętych przy wyładowywaniu towarów z Hamburga, na cholere azjatycką. Już trzy osoby zmarły. (Frankenberg jest węzłem sześciu kolei, wiodących z Saksonji ku Czechom; *przyp. red.*)

Monachjum 4-go listopada. (Tel. pr. K. W.) — Wszystkie utrudnienia w komunikacji, wywołane przez niebezpieczeństwo zawleczenia cholery zostały zniesione.

Belgrad 4-go listopada. (Tel. pr. Kur. War.) — Urzędownie stwierdzono, że na cholere azjatycką zmarły w Belgradzie dwie osoby, w Szabacu jedna. W Semendrji dalszych wypadków nie było.

Sofja 4-go listopada. (Tel. pr. Kur. War.) — Z powodu pojawienia się cholery w Serbji, zamknięto kordonem wojskowym całą granicę. Dostęp do Bułgarii dozwolony tylko przez Caribrod.

WOJNA Z DAHOMEJEM.

Paryż 4-go listopada. (Tel. pryw. Kur. War.) — W ostatnich walkach nad rzeką Koto utracili francuzi 400-tu ludzi. Dotąd rozstrzygnięcia niema. Dahomejczycy będą bronili się zacięcie w oszańcowanych miastach Kana i Abomeh.

Po Rs. 250.

Table of numbers for Po Rs. 250, containing 30 columns of numerical data.

Po Rs. 100.

Table of numbers for Po Rs. 100, containing 30 columns of numerical data.

*) Na № 36,884 Listu Likwidacyjnego na rs. 100 ostatni z kół wyciągnięty, przypada do wypłaty w dniu 19 listopada (1 grudnia) 1892 r. rs. 78 kop. 60, reszta zaś kop. 40 z procentem wypłaconą będzie w dniu 20 maja (1 czerwca) 1893 roku.

Listy Likwidacyjne niniejszym wykazem wyszczególnione, składane być winny do realizacji z 3 kuponami, za brakujący kupon wartość jego z Listu straconą będzie.

WYKAZ Duplikatów Listów Likwidacyjnych 4% Królestwa Polskiego.

Po rs. 1000 №№ 849 1544 1545 1560 1856 1979 7637 7740 7927 8062 8265 8363 11059 12907 15032 15909 15996 16659 16809 19849 20275
20277. — Po rs. 500 № 1339. — Po rs. 250 №№ 7020 7021 9002 47474. — Po rs. 100 №№ 42692 125483

Kapelusze damskie, pięknie ubrane, tanio, w ogromnym wyborze poleca S. H. Dąbrowski, fabryka Żabia nr 2. UWAGA: Sklep mój na Krakowskim-Przedmieściu nr 1, wprost Kopernika zwinięty. 4073

Masło centryfugalne

z dóbr Osmolice-Krasinek sprzedaje biuro przyboczne hr. Ludwika Krasieńskiego Krak.-Przedm. nr 7, po kop. 50 funt. 4105

Dr L. TANNENBAUM zamieszkał w Warszawie i przyjmuje **z chorobami dzieci.** Przejazd nr 2. 4106

Trany lekarskie, Oliwa nicejska,

świeże nadeszły do składu materiałów aptecznych **Urbanowicz i Różycki**

Krak.-Przedm. nr 17. 1549

Polecamy także wszelkie środki **dezynfekcyjne**

OBWIESZCZENIE.

Dyrekcja główna Towarzystwa kredytowego ziemskiego

podaje do powszechnej wiadomości, iż z powodu dokonania się mającej, stosownie do art. 54 ustawy Towarzystwa kredytowego ziemskiego z r. 1888, półrocznej rewizji kasy głównej Towarzystwa, kasa ta zamknięta będzie od dnia 2 (14) listopada do włącznie dnia 11 (23) listopada r. b.

Przez ten czas kasa główna Towarzystwa żadnych wypłat nie dopienia, zaś wpływy przyjmowane będą w kasie dyrekcji szczegółowej w Warszawie.

Jednocześnie objaśnia dyrekcja główna, iż zamknięcie kasy głównej Towarzystwa nie tamuje składania w dyrekcji głównej listów zastawnych wylosowanych i kuponów za rewersami.

Prezes radca tajny **A. Tolocznow.**
1542r Naczelnik kancelarii **Ignacy Górski.**

Potrzebni są zaraz zdolni subjecci felczersey Wiadomość w Biurze Ogłoszeń pp. Rajchmana i Frenclera Senatorska nr. 26. 1548

Nowo otworzony Magazyn SUKIEN, OKRYĆ i UBRAN DZIECIENNYCH

J. Wisniewskiej i S. Tyrankiewicz. Poleca się względem Wielmożnych Pań tak z akuratną robotą jak i możliwie niskimi cenami. Tamże udzielają się lekcje kroju systemem francuskim Lawinięgo. **Marszałkowska nr 117, m. 8.** 3933

4031 Farby do kolorowania fotografii. Nadzwyczaj pięknie po wykończeniu wygląda fotografia i światło jej nie szkodzi, otrzymał skład papieru i przyborów malarskich St. Winiarskiego Nowy-Świat 53.

— **Piękne figurki** (imitacja kości słoniowej) jako ozdoby salonu na pięknych postumentach otrzymał skład papieru i przyborów malarskich St. Winiarskiego Nowy-Świat 53 w Warszawie. 4033

4062 **Dr J. Halpern**, b. lekarz na klinikach zagranicznych, przyjmuje z chorobami **skórnymi i wenerycznymi** do 10 r. i od 3—5 po p. Nowy-Świat 36.

— **Dr L. Jaguńtkowski** przeprowadził się na Nowy Świat Nr. 19. Leczenie wodą. 4056

Ogólnie znane i zasługujące na uwagę w całej Rosji i Królestwie Polskiem jest

MUZEUM-PANOPTICUM SZULTZE-BIEŃKOWSKIEJ, ulica Królewska, dom Granzowa. **Przeszło 1,000 przedmiotów.**

Różne nowości. — Gabinet śmiechu. — Wielka Diorama świata i t. p. Oddział grawera z Paryża— Pana Szeszno i wiele innych nowości. Oprócz tego bogaty **Gabinet Anatomiczny** otwarty dla dorosłych, dla dam w Piątki. Wejście 10 kop.—Wejście do Muzeum 20 kop. 1851

NOWE WYDAWNICTWO MAURYCEGO ORGELBRANDA w Warszawie.

TEORJA I PRAKTYKA ROLNICZA I PRZEMYSŁOWA. I. CEGLARSTWO.

Glina i jej własności, przyrządzanie i wyrób dobrej cegły wszelkich gatunków, cegły ozdobnej, gżemsów, rur drenowych, dachówek i t. p.

Z 87 drzeworytami w tekście.

Według własnych i obcych najnowszych doświadczeń, z różnych dzieł ułożył

F. O. Wilkoński.

Cena rs. 1.50 k., z przesyłką rs. 1.70 k.

W dalszym ciągu wyjdą: II. **Gospodarstwo rybne.** III. **Pszczelarstwo.** IV. **Nawozy.** 1379r

OGŁOSZENIE.

Rada Miejska Warszawska Dobroczyńności Publicznej,

podaje do wiadomości, iż w dniu 3 (15) Listopada r. b., o godzinie 12-iej w południe, odbędzie się przed tą Radą publiczna in plus licytacja, przez opieczętowane deklaracje, bez głośnego przetargu, na sprzedaż każdego oddzielnie z wymienionych niżej dziesięciu porębów różnego gatunku i wymiarów drzew nasiennych i rezerwowych w lasach dóbr Mienia i Piaseczno, w powiecie Nowomińskim, gub. Warszawskiej położonych i do szpitala św. Ducha w Warszawie należących, od następujących summ, ustanowionych do tej licytacji jako praetium, za rzeczony poręby drzew, a mianowicie:

- 1) porębie № 1, z 1892 r., w Okręgu II, obrębu Kokoszki, zawierającego 350 sztuk drzew, od summy rs. 1,400.
- 2) porębie № 2, z 1892 r., w Okręgu II, obrębu Kokoszki, zawierającego 603 sztuk drzew, od summy rs. 700.
- 3) porębie № 3, z 1892 r., w Okręgu II, obrębu Kokoszki, zawierającego 385 sztuk drzew, od summy rs. 475.
- 4) porębie № 1, z 1892 r., w obrębie Grabina pod Huta, zawierającego 753 sztuk drzew, od summy rs. 1,600.
- 5) porębie № 2, z 1892 r., w obrębie Grabina pod Huta, zawierającego 688 sztuk drzew, od summy rs. 1,200.
- 6) porębie № 1, z 1892 r., w Okręgu II, obrębu Huta, zawierającego 567 sztuk drzew, od summy rs. 2,000.
- 7) porębie № 2, z 1892 r., w Okręgu II obrębu Huta, zawierającego 200 sztuk drzew, od summy rs. 650.
- 8) porębie № 3, z 1892 r., w Okręgu II, obrębu Huta, zawierającego 828 sztuk drzew, od summy rs. 2,000.
- 9) porębie № 1, z 1892 r., w Okręgu II Jagodne, obrębu Piaseczno, zawierającego 368 sztuk drzew, od summy rs. 1,100.

Mający zamiar przystąpić do rzeczony licytacji, winien w terminie wyżej oznaczonym przedstawić Radzie Miejskiej w zapieczętowanych kopertach, oddzielnie na każdy z wymienionych porębów drzew, deklaracje na papierze zwyczajnym, napisane podług ustanowionego wzoru, bez poprawek i podskrobań i dołączyć wadium w wysokości 10% od summy zaofiarowanej w deklaracji za dany poręb drzew, gotowizną lub też papierami procentowymi, na kaucje przez Władze Rządowe przyjmowanemi.

Wykaz szacunkowy wystawionych na sprzedaż drzew, warunki licytacyjne i forma deklaracji, mogą być przeglądane w kancelarii Rady Miejskiej codziennie w godzinach biurowych, a nadto rzeczony wykaz szacunkowy znajduje się do przejżenia u leśniczego lasów dóbr szpitalnych Mienia i Piaseczno w Mieni.

Naczelnik Zakładów Dobroczyńnych Rzeczywisty Radca Stanu **M. Waraksin**
1527r Sekretarz Rady **Lechowicz.**

Ważne dla PP. Fabrykantów i Rękodzielników.

W Warszawskiej Fabryce Maszyn i Narzędzi rolniczych, przy ulicy Czerniakowskiej Nr 71.

W dalszym ciągu **codziennie** odbywa się wyprzedaż z wolnej ręki **wszelkich maszyn roboczych, przyrządów i narzędzi warsztatowych, mianowicie: Młoty parowe, Prasy frykcyjne do gwoździ i nitów, Tokarnie, Bobbanki, Wiertarnie, Gwinciarzki, Różne maszyny do obróbki drzewa, Walce, Nożyce, nadto różne przyrządy i narzędzia kowalskie, ślusarskie, tokarskie, kotlarskie i stolarskie** oraz modele na kompletne i oddzielne części maszyn.—Szczegółowych objaśnień udziela 1870

Kantor Fabryki przy ul. Czerniakowskiej Nr 71.

POWOZY

na **GUMOWYCH** i zwyczajnych kołach,

wynajmuje

E. L. BIAŁKIEWICZ,

44, KRAKOWSKIE-PRZEDMIESCIE 44,

wprost **HOTELU EUROPEJSKIEGO.**

163. TELEFONU 163. 1862

Zawsze gotowych 1896R

80 Pomników

z granitu, w rozm. kolorach, posiada **ZAKŁAD ARTYSTYCZNO-RZEZBIARSKI i KAMIENIARSKI**

Andrzeja Pruszyńskiego, Art. Rzeźbiarza, Wolska 14.

Pożądaną jest do nabycia

NIEWIELKA PASIEKA z gruntem, położona pod miastem w Królest. lub którejkolwiek gubernji Południowo-Zachodniej.—Adres: Odessa, róg ul. Remeslni i Jewrejsk, dom Komanowa № 7, mieszkanie № 5, A. J. Ikonnikow. 1852

Maison Mercère

przyjmuje: Suknie, Palta, Salopy; robota dokładna i pospieszna.—Ceny b. przystępne.—Nowy-Świat № 20. 1730

SPRZEDAŻ

ze stada 1854

Krasne, Osmolice

i stajni wyścigowej Moczydło, kilkudziesięciu koni czystej krwi angielskiej, anglo-arabów, roadsterów, normandów etc., jak: reproduktorów, matek stadnych, koni z treningu, półtora roczniaków angielskich, wierzchowych, zaprzęgowych i pociagowych, dopełnia się z wolnej ręki w Biurze Przybocznem, Krakowskie-Przedmieście № 7 w Warszawie.—W dniu 15 Listopada r. b. odbędzie się licytacja pozostałych do tego czasu, nie sprzedanych koni w Warszawskim Tattersallu przy ulicy Okólnik Hr. Krasieńskiego № 9.

Mam zaszczyt donieść osobom interesowanym, iż z dniem dzisiejszym, przy fabryce koronek i haftów mechanicznych,

otworzyłem oddział detaliczny, polecając: wszelkiego rodzaju hafty oraz aplikacje, galony jedwabne i złote, koronki jedwabne i bawełniane, materiały haftowane na płaszczyki i kapturki dziecięce, flanely haftowane na spódniczki i szlafroczyki, Matinées, szale, sortie de bal haftowane, Wolanty gazowe, suknie pasowane crêpe de chine oraz na voilu coupe de robes demiconfectionés w różnych kolorach i deseniach najmodniejszych,

LEOPOLD LULLA

Jednocześnie przy fabryce mej otworzyłem pracownię Haftów Maszynowych, które wykończam podług najświeższych modeli na powierzonych mi materiałach. Zuawki haftowane w wielkim wyborze na składzie.

CENY FABRYCZNE.

Miodowa Nr 1, róg Senatorskiej, 1-sze piętro.

1844

SPRZEDAŻ HURTOWA.

SPRZEDAŻ DETALICZNA.

Podręcznik techniczny

dla użytku

inżynierów, budowniczych, geome-
trów, techników i przemysłowców,

ulożył

Aleksander Kuczyński,

inżynier, były student Uniwersytetu Ganda-
wskiego.Wydanie drugie, przerobione i pomnożone
z 160 figurami w tekście.Cena rs. 3 50, z przesyłką rs. 3 80, w opra-
wie rs. 4, z przesyłką rs. 4 30.

Skład główny

w Księgarni Gebethnera i Wolffa

w Warszawie.

1519t

ŻĄDANY KAPITAŁ

od 5,000 do 25,000 rs. na hypotekę
miejską lub ziemską, bezpośrednio po Towa-
rzystwie oraz jest do sprzedaży dom
i pałacyk w środku miasta z ogrodem na
suty procent.—Wiadomość: Warecka 9, mie-
szkania 30, prawa oficyna, 2-e piętro, zrana
od 10-jej do 12-jej, po połud. od 6-jej do 7-jej,
bez pośrednictwa.—Tamże bardzo dobry fol-
wark do sprzedania. 1868

Poszukuję POŚREDNIKA

do sprzedaży majątku w gub. Warsz. Oferty
Warszawa, Hotel Europ. dla J. K. lub oso-
biście, o godz. 1-ej z południa. 1533r

Majątek pod Warszawą.

410 m., dom murów., wszystkie budowle
w dobrym stanie, do sprzedania lub zamiany
na majątek w gub. Połudn.-Zach. Oferty:
Warszawa, Hotel Europ. dla J. K. 1532r

Rs. 5 nagrody.

któ zwróci tekę z papierami zgubioną w Śro-
dę wieczorem na dworcu drogi Nadwiślań-
skiej.—Muranowska 40, m. 2. 1863

Handlowiec,

który zajmował stanowisko samodzielne, po-
siadający pierwszorzędne referencje, chwiło-
wo bez zajęcia, nie będąc przyzwyczajonym
do bezczynności, poszukuje posady.—Ewen-
tualnie gotów pracować li tylko dla zajęcia.
Łaskawe oferty nadsyłać do Kurjera sub
„Labor.” 1865

Widok 15.

Zakład mleczny

dawniej „A. KRACZKIEWICZ”.

Masło litewskie śmietankowe, dwa
razy tygodniowo w większych par-
tych, nabiał świeży codziennie. 1872

MATERJAŁY

wolniane na pokrycia rotund i salop
oraz sukniowe, w dobrym gatunku,
tanie.—Krakowskie-Przedmieście № 4,
wprost Kopernika, 1-e piętro, 1535R
REICHEL.

OGŁOSZENIE.

W dniu 10 (22) października 1892 r. w osa-
dzie Turbin powiatu krasnostawskiego, Ka-
rolinie z Bobakowskich Przybylskiej zaginęły
lub skradzione zostały listy zastawne z kupo-
nami bieżącymi:

a) Towarzystwa Kredytowego Ziem-
skiego: № 61,469 ser. I na rs. 500; № 104,541
118,674 i 129,966 wszystkie serji I z r. 1869
po rs. 100 każdy.

b) Towarzystwa Kredytowego m. Lu-
blina: № 4,513, 4,514 po rs. 250 ser. I z r.
1887; po rs. 100 № 6,216 ser. I z r. 1886,
№ 6,511, 6,630, 6,632 ser. I z roku 1887 i
№ 6,899 ser. I z r. 1889.

Ostrzega się bankierów, kantory wekslowe
oraz wszelkie osoby obracające papierami pro-
centowymi, aby tychże nie kupowali, gdyż
narażą się na straty, właściwe bowiem zastrze-
żenia w obydwóch Towarzystwach poczynio-
ne zostały. 1867

Pompa zasilająca

potrzebna jest do zasilania kotła pa-
rowego za pomocą transmisyj. Ktoby
miał takową do zbycia w dobrym uży-
wanym, lub nowym stanie — oferty
pod „pompa zasilająca” Warszawskie
Biuro Ogłoszeń, Wierzbowa 8,
wprost Niecałej. 1871

Licytacja w kasie zaliczkowej

Jenty Władysław,

przy ulicy Stare-Miasto № 20,

rozpocznie się dnia 8 Listopada (27 Paź-
dziernika) 1892 r., na rzeczy nie wykupione
i nie prolongowane w swoim terminie. 1866

FOTOGRAF

z kapitałem rs. 1,000, może nabyć dobrze
urządzone, nowy i jeszcze nie otwarty za-
kład fotograficzny w najruchliwszym pun-
kie m. Łodzi. Właściciel, niefachowiec,
z powodu nagłej zmiany z fachowcem, ży-
czy zaniechać prowadzenia przedsiębiorstwa.
Oferty w Kantorze Kurjera Warszawskiego
w Łodzi, pod lit. „P. A.” 1530r

Od zaziębienia

Garnitury Kutnerowe,

Puch Erdredonowy na futy i arkusze
oraz Pierze i Puch zwyczajny,

Koldry gotowe

Atlasowe, Adamaszkowe, Tybetowe,
Bajowe i inne,

Watę z własnej fabryki,
oraz przyjmują się koldry do szycia.

Poleca 1601

Skład Towarów Łokciowych i Waty,
PO CENACH NIZKICH,

R. KOECHER, Podwal № 7.

Do nabycia w Handl. Kolonjaln. Aptecz. itd.

TOWARZYSTWO

Rygskiej Odlewni Żelaza i Fabryki Machin

dawniej

Felsler & Co., w Rydze,

dostarcza jako specjalność od wielu lat:

MASZyny parowe nowych konstrukcyj

do 1000 H. k. s.

Kotły parowe do 2000 stóp kwadratowych powierzchni ogrzewalnej
i 12 atmosfer ciśnienia.

Gorzelnie na kartofle, zboże i kukurydzę,
jako specjalność w tym kierunku:

„Ilge'go Automat oczyszczający,”

do otrzymywania najsiłniejszego, wolnego od fuzlu spirytusu wprost z zacieru.

Browary i Słodownie.

Olejarnie podług najnowszych systemów.

Oprócz tego dostarcza:

Turbiny odpowiadające różnym zastosowaniom, przy wielkiem wyzyskaniu natu-
ralnej siły.

Pompy, Części do młynów, Tartaki, Maszyny rolnicze własnych najle-
pszych konstrukcyj i wykonania, Walce hartusowe, surowe i obrobione, Re-
zerwoary, Transmisje itd. itd. 1414r

Reprezentacja na Królestwo Polskie

E. Häbler i S^{ka} w Łodzi.

Warszawskie Akcyjne Towarzystwo Pożyczkowe.

Kantor Główny, plac Warecki № 2,

Filja I-sza, Leszno № 2, róg Przejazd,

Filja II-ga, Krakowskie-Przedmieście № 70,

zawiadamia, że w d. 2 (14) Listopada 1892 r. i dni następujących, od godziny 10-jej
zrana, w miejscowej sali licytacyjnej przy placu Wareckim Nr 2, odbywać się
będzie

LICYTACJA

na sprzedaż zastawów we właściwym czasie nie prolongowanych, a zastawionych
tak w Kantorze Głównym przy placu Wareckim Nr 2, jak i w Filji I-jej Leszno i
w Filji II-jej Krakowskie-Przedmieście.

Ostatni termin prolongat w d. 31 Października (12 Listopada) 1892 r. do go-
dziny 4-jej po poł.—W dzień rozpoczęcia licytacji prolongaty zastawów podlegają-
cych sprzedaży, bezwarunkowo przyjmowane nie będą, a tylko wykupione być
mogą.—Wykaz numerów podlegających sprzedaży w Gazecie Policyjnej. 1734

Fabryka Maszyn i Pomp

Zakład ostrzenia walców młynarskich

K. Świetlicki i S^{ka}, dawniej J. DUSCHIK

w Warszawie, ulica Żelazna 63.

Pompy wszelkiego rodzaju do
kotłów parowych, browarów, go-
rzelnie i t. p. Pompy i Rury do
studzien artezyjskich, Pompy po-
dwórzowe, do polewania ulic, ka-
nalizacji, (Letestu), assenizacyjne
(do aparatów Bergera) i t. d.

Części maszyn, transmisje ma-
szynowe.

Szlifowanie i ostrzenie, (ryflowa-
nie) wszelkich walców młynarskich.
Części do młynów.

Prasy i Sztance mechaniczne.

Piece specjalne do warsztatów
i remiz parowozowych D. Ż.

Reparacje maszyn wszelkiego
rodzaju. 1463F

Nauka i wychowanie.

Angielka rodowita, wyższy dyplom, lekcje...

Pierwszorzędne biuro nauczycielskie...

Buchalterji wyucza z upoważnienia władzy...

Francuzka, polka: muzyka, śpiew, języki...

Francuz, nauczyciel gimnazjum, poszukuje...

Jedna z pierwszych uczennic 7-mej klasy...

Kandydat matematyki uniwersytetu petersburskiego...

Lekcje rysunku z gipsów i z natury, malowania...

Lekcji języka niemieckiego udzielam za konwersacji...

Nauczycielka, posiadająca patent wyższy...

Niemieckiego konwersacji udzielam za upoważnieniem...

Nauczycielka z patentem gimnazjalnym i francuzkim...

Nauczycielka z dyplomem, dobrym ruskim, poszukuje...

Od dnia 1 listopada Czytelnia Nowości dla wszystkich...

Osoba posiadająca gruntownie z konwersacją język francuzki...

Potrzebny na wieś nauczyciel, do przygotowania...

Potrzebna nauczycielka muzyki dla studenta...

Pomieszczenie dla panienki 5 rs., muzyka, języki...

Realista skończony, udziela korepetycji i lekcji...

Student poszukuje korepetycji za obiady lub pieniądze...

Student (izraelita), doświadczony korepetytor...

Student matematyki, poszukuje lekcji lub korepetycji...

Szkola froeblovska w Lublinie do odstąpienia...

Student uniwersytetu przysposabia do egzaminów...

Tanio nauka górszciarstwa, krawieczyzny, krawatów...

Udzielam lekcji języka francuzkiego. Wielka 33, m. 29.

Uczennica wyższego kursu konserwatorjum, udziela...

Zakład froeblovski Marji Chelmońskiej, Ciepła 5, od 10-3.

Doniesienia osobiste.

Anna 200", Miron w Warszawie na listy...

Dla Sióstr list wysłany. 35773

Dla Alfy-Omegi wysłana odpowiedź na list z 20-go...

Poste-restante wysłane dla Płoszowski-Lipsk-Monachjum...

Posady i prace.

a) Poszukiwane.

Architektura. Rysownik prosi o zajęcie po apołudniu...

Chemik z patentem politechniki w Zurychu...

Francuzka wykształcona ma kilka godzin wolnych...

Francuzka ma kilka godzin wolnych. Marszałkowska...

Francuzka szuka zajęcia, 50 kop. dwie godziny...

Kucharz z gub. Wołyńskiej, poszukuje miejsca...

Kobieta inteligentna, w średnim wieku, szuka zajęcia...

Osoba znająca dokładnie krawieczyznę i język...

Poszukuje miejsca kasjera, złożyć kaucję 5.000...

Anna znająca krój i szyję (może być z matryszyną)...

Rządca za prowadzenie meldunków przyjmie mieszkanie...

Wykształcona polka szuka zajęcia na godzinę...

Zdolna krawcowa szuka roboty po 60 kop. Widok 2-4.

Zdolny korespondent w językach polskim, niemieckim...

b) Zaofiarowane.

Ajenta (Stadtreisender) poszukuje do sprzedaży...

Ajenta-roznosiciel potrzebny do artykułu niemieckiego...

Bardzo zdolny monter-hydraulik znajdzie pracę...

Bony francuzki potrzebne są na korzystnych warunkach...

Gona niemka muzykalna potrzebna do ruskiej rodziny...

Chłopiec 11-14 lat potrzebny do czytania i posługi...

Chłopiec jako uczeń znajdzie pomieszczenie w zakładzie...

Chłopców do terminu poszukuje zakład krawiecki...

Do magazynu Marie Cécile, Nowo-Senatorska 9...

Fabryka bielizny Garfunkla, Burakowska 9, poszukuje...

Korespondent - buchalter, chrześcijanin, z gruntowną...

Kucharka-gospodyni potrzebna na wieś. Hotel Lipski...

Młody człowiek, prowadzenia moralnego, potrzebny...

Osoba potrzebna jest zaraz do dwójga dzieci, któreby...

Potrzebna panna do składania krawatów za dobrem...

Potrzebne zdolne maszynistki do pończoch. Dzielna 58...

Potrzebny ajenta do zbierania ogłoszeń. Leszno 28...

Potrzebna jest zaraz panna kompletnie uzdolniona...

Potrzebne są dwie panny do bielizny zaraz. Maszynistka...

Potrzebne maszynistki do dziurek, do bielizny...

Potrzebne dziurkarki do bielizny. Świętokrzyszka 5...

Potrzebny jest czeladnik ślusarski i chłopcy do nauki...

Potrzebna panna kompletnie uzdolniona za maszynistkę...

Potrzebne zdolne panny do korder w krośnach...

Potrzebny jest uczeń chrześcijanin do zajęć kantorskich...

Potrzebna jest panna do staniów. Pracownia sukien...

Potrzebna bona niemka z szyciem. Marszałkowska 92...

Panny do krawieczyzny potrzebne są za dobrem wynagrodzeniem...

Poszukuje się zaraz lub od 15-go b. m. na prowincję...

Potrzebne zaraz zdolne maszynistki i podręczne do bielizny...

Potrzebne są podręczne do kwiatów. Ulica Świętojańska...

Potrzebna maszynistka do bielizny na stacji. Pańska 66...

Potrzebny zdolny korespondent polski, ruski, skład pieców...

Potrzebny chłopiec do Warszawskiej Cyteli, Karmelicka...

Potrzebny uczeń do cukierni od 14-15 lat. Bielajska 22...

Potrzebny jest drukarz maszynowy litograficzny...

Potrzebna kobieta lub mężczyzna grający na fortepianie...

Potrzebna niania do dziecka dwumiesięcznego do Rosji...

Potrzebna jest panna zdolna do korder, zaraz. Ulica Nowolipki...

Panny maszynistki, podręczne i do nauki na przychoździe...

Poszukuje się osoby inteligentnej, polki, która by mogła...

Subjekt felczerski uzdolniony potrzebny zaraz na prowincję...

Staniczarka, podręczne uzdolnione oraz dzwiczynka...

Sklepowa z kaucją rs. 100, potrzebna zaraz do filii...

Subjekt do kantoru z dobrymi świadectwami potrzebny...

Uczeń potrzebny do składu aptecznego w Warszawie...

Kupno i sprzedaż.

Bardzo tanio sprzedaje biżuterję zła, srebrną, pierścionki...

Adres: Trebacka 3! Kupuję, sprzedaję wszelką używaną...

Rajczak, Miodowa 12, wprost sądu, najtaniej...

Biuro z czarnego dębu do sprzedania. Złota 30, m. 21.

Do sprzedania futro męzkie mało używane z kołnierzem...

Do sprzedania biurko orzechowe, stolik ozdobiony...

Do sprzedania futro męzkie w dobrym stanie, niedrogo...

Do sprzedania para koni. Koszyki, feldfel 4-ej baterji...

Do sprzedania wyżka oryginalna, ponterka, znakomita...

Cywany perskie, makaty, poortjery oryginalne, meble...

Dla pp. amatorów. Sześciopięta piękne, rasowe...

Drzewo opałowe sosnowe w dobrym gatunku po rs. 11...

Fortepian, pianino, fisharmonję sprzedaję. Wyzdierzawim...

Fuzje trzy lufową lub sztucer expres kupię. Oferty...

Fortepian kosztował 600, sprzedaje się za 270. Złota 8...

Fortepian do sprzedania mało używany, tania. Chmielna 19...

Futro szopy w zupełnie dobrym stanie tania do sprzedania...

Fortepian krótki, czarny, dobry rs. 85, lustro rs. 5...

Fortepian za rubli 20. Freta 53, mieszkania 12.

Fisharmonja do sprzedania. Szpitalna 2, u felczera.

Grzyby suszone piękne do sprzedania na pułdy. Wspólna...

Jabłka i gruszki z Jankowa, deserowe i kompotowe...

Karetka dwuosobowa w dobrym stanie do sprzedania...

Klawikord do sprzedania bardzo tania. Nowy-Swiat 36...

Kupię mundur ulański mało używany, ochotnika podoficera...

Kasy ogniowate alarmujące z zegarowym przyrządem...

Kasy ogniowate najtańsze i najlepsze u R. Bohtego...

Kocz, factony nowe i używane, wolanki bryczki...

Meble za bezcen! Garnitur czarny orzechowy, lustra...

Meble za bezcen! Garnitur czarny, orzechowy, lustra...

Meble czarne, orzechowe, otomany, kozety do sprzedania...

Meble po zwiniętych magazynie, rozmaite garnitury...

Meble, garnitury, otomany, szeslongi, kredensy, biurka...

Meble, garnitury, otomany, szeslongi, kredensy, biurka...

Młocarnia przenośna z manczem sześciokonnym...

Meble, garnitury, otomany, szeslongi, kredensy, biurka...

Maszyna Singera mało używana oraz późniejszego...

